

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Misije u Boliviji

Blagoslov redovničkih zvanja

Prisutnost redovnica
misionarki u obrazovanju
i vjerskom odgoju

Apostolat molitve

Da svećenici i laici u župama surađuju u služenju zajednici ne popuštajući napasti obeshrabrenja.

Sadržaj

Uvodnik
U središtu
Iz života naših misionara

Intervju
Apostolat molitve
Vijesti iz Crkve u Hrvata

Iz dnevnika jednog misionara
Misijski velikani

Zajedno za spas duša.....	3
Ipak – s nama Bog!	4
Misije u Boliviji	6
Blagoslov redovničkih zvanja	8
Prisutnost redovnica misionarki u obrazovanju i vjerskom odgoju	9
Biskupijski susret mladih	10
Afrička duša je po prirodi religiozna	12
Apostolat molitve za studeni	14
Proslava Svjetskog dana misija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini	15
Održan misijski seminar.....	17
„I ja mogu biti misionar“	18
Osvrt na posjet Nacionalnoj upravi Papinskih misijskih djela“	18
Na mostovima prema Sumbi Lwayu.....	19
Blazena Ana Marija Javouhey, utemeljiteljica Družbe sestara svetoga Josipa od Clunyja	21

Impressum **Izdavači:** Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini
Glavni urednik: vlč. Antun Štefan; **Zamjenik glavnoga urednika:** mons. mr. Luka Tunjić
Godišnja pretplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD
Tisak: Grafika Markulin, Lukavec; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
Tel. 01/56 35 055
E-mail: missio.croatia@misije.hr
web: www.misije.hr

Kunski žiro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR99
u polje "Opis plaćanja" navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABAHK2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Zajedno za spas duša

Piše mons. Luka Tunjić

Ovo je moj prvi uvodnik u našem cijenjenom misijskom listu, jer sam povjerenu službu preuzeo početkom rujna ove godine, kako ste to mogli čitati u prošlom broju. Dinamika posla i obveze tjerale su me na ubrzano učenje i privikavanje. Ide to svojim tijekom zahvaljujući dosadašnjemu ravnatelju don Ivanu Štironji, koji se nesebično stavio na raspolaganje i dobroj suradnji s misijskim uredom u Zagrebu.

Zelja mi je ovim tempom i nastaviti, ali sam duboko svjestan da to neću moći bez dobre suradnje s našim misionarkama i misionarima diljem svijeta, bez župnih zajednica, pokreta, svih vas dragi čitatelji, a posebno onih među vama koji ste aktivno uključeni u širenje misijske djelatnosti u sredini u kojoj živite. Povijest Crkve uči nas da su se velike stvari u njoj događale angažiranjem pojedinaca koji su bili otvoreni Duhu Božjemu. Njihovu su ljubav mnogi prepoznali i slijedili. Duh Božji ih je nadahnjivao i vezivao, a njihovo nastojanje i plemenita ideja je urodila velikim plodovima za Crkvu. Zar ima veće osobne i zajedničke akcije od sudjelovanja u spasenju duša. Glavni je cilj svih misijskih djela širenje Kristova kraljevstva na cijeloj zemlji. To je njegova želja, proistekla iz boka na križu, po kojem hoće da se svi ljudi spase. Možda nismo ni svjesni koliki je to privilegij i koliko milosti dobiva onaj tko potpomaže misije. Osim što ozbiljno jača svoju vjeru i radi na svom spasenju, stvara plodno tlo i pretpostavke da se svi ljudi spase. Postaje glasnik Božje nade i ljubavi. Svaka naša molitva i djelo na tu nakanu uključeni su i u tisućljetno nesebično nastojanje svetih muževa i žena zahvaćenih Kristovom ljubavlju za spasenje svijeta.

Isti Kristov zov osjetili su toliko misionari i misionarke iz našeg hrvatskog naroda. I po njima nam Bog poručuje da smo „njegov rod izabrani“, jer upravo iz našeg naroda izabire ponajhrabrije i šalje u svoj vinograd diljem svijeta. U njima oni koji još ne upoznaju Krista vide njegovo milosrdno lice. U njima doživljavaju njegovu nesebičnu ljubav, koja zrači i osvaja. Koliki će biti njihovi uspjesi najviše zavisi od Božjih planova, njihove misionarske zauzetosti, puno drugih odnosa u pojedinoj državi, okruženju i cijelom svi-

jetu. Ali puno zavisi i od naše konkretne molitveno-materijalne pomoći. Nije svejedno hoće li se nastojanja naših misionara i misionarki razvijati brzinom kočije ili brzih suvremenih vozila. Živimo u vremenu brzih promjena, u kojem vrijeme uistinu igra ključnu ulogu. Zbog toga pomozimo im da njihovu dobru volju slijedi i naša adekvatna potpora, da bi, u utakmici u kojoj su izabrali aktivno igrati, a ne gledati na TV-u, postizali najbolje rezultate, kojima je jedina mjera i cilj upravo spasenje duša.

U tu se evangelizacijsku „pustolovinu“ uključujem otvorena srca, s pozivom svim čitateljima *Radosne vijesti* i prijateljima misija da budu ustrajni podupiratelji naših misionara i misijskih djela. Potičem ih da budu misionari u vlastitim župama te animiraju i one vjernike kojima je često malo potrebno da se aktivnije uključe u misijski tim. Posebno se stavljam na raspolaganje župnicima i pozivam ih da zajedno „otapamo“ indiferentni duh naših vjernika i našeg naroda.

Stavljam se na raspolaganje i našim misionarima te ih molim za otvorenost i suradnju. Neka vam ne bude teško podijeliti s nama vaše nade, nastojanja, projekte, ali i brige, poteškoće, strahove... Sve će se lakše podnositi i rješavati sa sviješću da smo s vama i da naša potpora ne će izostati.

Ono malo više od sebe, od svakodnevnoga i uobičajenoga, daje dovoljno da Gospodin svrne svoj pogled na nas i blagoslovi sva naša nastojanja. Jer ako Gospodin kuće ne gradi – uzalud se muče graditelji. Nadam se da će ovaj poziv na suradnju, a još više naše svakodnevno darivanje i svjedočenje, ispuniti očekivanja jednih od drugih i pridonijeti radosnijemu služenju i življenju.

Prema jačanju misijske svijesti (3)

Misijsko poslanje u središtu je sjemenišnog odgoja i teološkog studija

Piše dr. Milan Šimunović

Pri kraju ovih promišljanja za široke slojeve Božjeg naroda o nekim temeljnim pomacima na crti navještaja evanđelja, odnosno misijskog poslanja Crkve, nužno je dotaknuti i pitanje sustavnije pripreme. Premda je sav Božji narod odgovoran za evanđelje, ipak su neki odgovorniji – od biskupa te njihovih prvih suradnika svećenika, redovnika i redovnica do onih vjernika laika koji se više posvećuju misijskom zadatku Crkve.

1. Misionarnost u prvome planu

Taj (novi) termin, *misionarnost*, želi upozoriti na nov stav i dimenziju Crkve, koja se nalazi pred zahtjevom, a što je u temelju njezina identiteta, da sa svom širokogrudnosti i odvažnosti nudi radosnu vijest svijetu, danas uvelike promijenjenu. Zato onaj tko to treba predvoditi, mora gajiti duboku misionarsku duhovnost, otvorenu Duhu Svetomu, koji uvodi u korjenitu obnovu svih osoba i struktura što se tiče evangelizacije, odnosno misije Crkve, ukoliko s pro-ročkom smjelošću želi slijediti danas toliko potreban *pastoral perspektive*.

Sv. Ivan Pavao II., govoreći o predvoditeljima poslanja Crkve, u apostolskoj pobudnici *Pastores dabo vobis* (1992.), naglašava nužnost prikladne doktrinarne, ali i pastoralne pripreme. Upravo ta posljednja mora sve više dobiti na snazi nakon što se na Drugome vatikanskom koncilu dogodio *kopernikanski zaokret* u pastoralnoj dimenziji teologije. Naime studij teologije mora se temeljiti usredotočiti na pitanje kako pomoći suvremenomu čovjeku da se otvori Božjoj poruci. U tom smislu pokoncilski teologija susreće se s temeljnim zadatkom pomnijega *prericanja* i komuniciranja kršćanske poruke, da bi bila što razumljivija, posebice u vrijeme znatna indiferentizma. To znači da otajstvo vjere treba razložiti u svoj njegovoj spasenjskoj logici na način da bi učinkovitije djelovalo na teren, odnosno čovjeka i njegov svijet. Stoga je nužno pomoći studentima, posebice kandidatima za svećeništvo da po završetku studija, pod utjecajem starih mentaliteta, i nescijesno ne završe u *potrošenim* teološko-pastoralnim standardima što se tiče navještaja. Očito to pretpostavlja usvajanje novih mentaliteta i poduzimanje smjelijih poteza, uz uvjet da poput Abrahama znadu izlaziti iz zemlje *stečenih sigurnosti*,

određenih teoloških sustava za prošla vremena, usvajajući nove izričaje, načine i žar u provođenju nove evangelizacije. Stoga teološki studij *polaže ispit* opće odgovornosti za usađivanje kršćanske osloboditeljske poruke, ovdje pa do na kraj zemlje. Naime, dok je na djelu iskrena želja za autentičnom transformacijom Crkve na temelju učenja Drugoga vatikanskog koncila i najnovijih crkvenih i teoloških usmjerenja, s druge strane mogu se zapaziti i određeni *regresivni procesi* povratka na zastarjele postavke u teologiji i duhovnosti, što se odražava na način misijskog poslanja Crkve. Često nedostaje *pokretački duh* u inoviranju pastoralnih pothvata i strategija za novo vrijeme.

2. Misiologija kao obavezan predmet

Upozoravajući na velike promjene, pokoncilski crkveni dokumenti stavljaju u prvi plan bitne sastavnice tzv. nove evangelizacije, što pretpostavlja obavezanost studija pastoralne teologije, a time i uz nju i misiologije, kao teologije poslanja, da bi se što dostupnije moglo govoriti o kršćanskim zbiljama u različitim kulturama. Ona dakle osposobljava "buduće svećenike naviještati evanđeosku poruku u kulturnim uvjetima

svojega vremena i postaviti pastoralno djelovanje prema vjerodostojnom teološkom viđenju" (55). Jer *pastoral odgovora* na suvremene izazove uključuje sposobnost čitanja *znakova vremena*, odnosno evandeosko razlučivanje.

Pozdravljajući znatne inovacije teološkog studija, jer sam i sâm dug niz godina vršio profesorsku službu i zauzimao se za veću pastoralnost teologije i većega vrjednovanja posebnog predmeta misiologije (koju sam i predavao), ipak treba reći da još više treba poraditi na zahtjevu, kako je rekao sv. Ivan Pavao II., "evangelizacije kultura", odnosno "inkulturaciji poruke vjere", što na poseban način treba "ući u izgradnju kandidata za svećeništvo". Riječ je o proučavanju toga drugačijeg svijeta, u osjetljivosti prema mudrosti, kulturi i religijama naroda kojima se želi obznanimi Kristovu radosnu vijest.

Premda su pitanja kakvoće navještaja evanđelja (što i kako) prisutna u svim teološkim disciplinama, posebice se to odnosi na pastoralnu teologiju i u okviru iste na misiologiju, kao teologiju poslanja Crkve. Može se primijetiti da misiologija nije dovoljno vrjednovana i što se tiče njezine obvezatnosti kao predmeta, umjesto da ju se svrstava u okvir mogućeg izbora. Štoviše, i potreba teologa misiologa nije dovoljno istaknuta. Naime osim sve složenijih problema s obzirom na način nove evangelizacije u svijetu indiferentnosti Starog Kontinenta, što je gorući problem Crkve, presudno je imati pred očima pitanje poslušnosti "Kristovoj zapovijedi o navještavanju radosne vijesti svim narodima sve do nakraj svijeta". Tu se očito misli na široko obzorje svijeta, na tzv. misijsku zemlju. Stoga će isti papa, govoreći o odgojnoj ponudi u sjemeništima što se tiče pastoralne i misijske osjetljivosti, reći: "Putem početnoga i stupnjevitoga iskustva u službi, budući će svećenici moći biti ucijepljeni u živu pastoralnu predaju svojih parti-kularnih crkava, naučit će otvoriti

obzorje svoga duha i svojega srca misijskoj dimenziji života Crkve." (Enciklika *Redemptoris missio*, 58) Oni se pripremaju ne samo za "neko ograničeno i usko poslanje, nego za najšire i sveopće poslanje spasenja, sve do nakraj zemlje" (Enciklika *Redemptoris missio*, 67).

Nema sumnje da svaka parti-kularna Crkva ima svoje probleme i što se tiče pastoralnog kadra, koji je u nekim sredinama danas sve manje brojčan, ipak se ne smije zanemariti tzv. razmjena snaga. To u prvom redu znači da valja gajiti katoličku svijest, a to znači i odgovornost za sav svijet koji je polje djelovanja Crkve. U tom smislu ne će se smatrati nekim osiromašenjem ili gubitkom za vlastite redove ako neki svećenički ili redovnički kandidat odnosno svećenik želi poći u daleke misijske krajeve. To se posebno odnosi i na ženske redovničke zajednice.

Dakako, za buđenje takve svijesti potrebna je veća informiranost o životu Crkve na svim stranstvima, kako bi se pojedini kandidat s posebnim afinitetom za šira obzorja, mogao pripremati za gotovo sasvim nove načine inkulturacije vjere, odnosno *zasađivanje Crkve*. Bolno je slušati kako u nekim dijelovima svijeta kršćanstva prisilno nestaje, a negdje nema dovoljno snaga za navještaj evanđelja. Tu je potrebna i veća suradnja odgojnih ustanova s nacionalnim upravama Papinskih misijskih djela koje mogu pružiti ne samo informacije već i smjernice za adekvatnu pripremu, u obliku *misijskih radionica*, za tzv. kršćanske zemlje i svijet u cjelini. Danas u tom smjeru postoji već sve solidnija teološka, odnosno misiolška literatura.

3. Razmjena osoba i iskustva vjere

Danas, kad je već toliko prisutna tzv. razmjena studenata na svim poljima, valja još više poticati takvu razmjenu na planu Crkve. Veseli znatan broj onih koji se iz dalekih zemalja u Europi pri-

Upozoravajući na velike promjene, pokoncilski crkveni dokumenti stavljaju u prvi plan bitne sastavnice tzv. nove evangelizacije, što pretpostavlja obvezatnost studija pastoralne teologije, a time i uz nju i misiologije, kao teologije poslanja, da bi se što dostupnije moglo govoriti o kršćanskim zbiljama u različitim kulturama. Ona dakle osposobljava "buduće svećenike naviještati evandeosku poruku u kulturnim uvjetima svojega vremena i postaviti pastoralno djelovanje prema vjerodostojnom teološkom viđenju" (55). Jer *pastoral odgovora* na suvremene izazove uključuje sposobnost čitanja znakova vremena, odnosno evandeosko razlučivanje.

premaju za navještaj evanđelja u svojim zemljama, ali i obratno. Iz tih zemalja dolaze na svećenici, redovnici i redovnice štoviše, kako stvari stoje, mogu nam *strostruko vratiti* naše misijsko zalaganje kod njih, odnosno da jednog dana i u većem broju dođu kao misionari na ove prostore. Jer Crkva mora biti ona koja *šalje* i koja *prima*, što predstavlja neprestano kolonje osoba i iskustva vjere. To se ne odnosi samo na svećenike i redovnike, već i na izobraženije laike koji pomažu u misijskim zemljama u raznim djelatnostima, od katehista, karitativnih i bolničkih djelatnika, odgajatelja u školama i sl. U tom smislu valja više koristiti misijske institute ili centre pojedinih redovničkih zajednica i laičkih udruga, koji stručnije razvijaju misionarsku svijet Crkve na svim razinama. Danas za to, i što se tiče elektroničkih sredstava, imamo daleko veće mogućnosti. Vrijeme je za misije na noviji način.

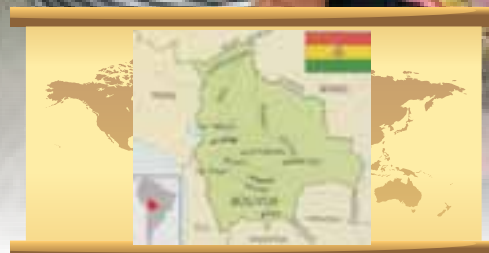

Misije u Boliviji

Bolivija je višenacionalna država, smještena u središnjem dijelu Južne Amerike. Graniči s Brazilom na sjeveru i istoku, Paragvajem i Argentinom na jugu te Čileom i Peruom na zapadu. Zapadni dio zemlje je planinsko područje Anda, a istočni nizinski pripada amazonskomu slivu te je pokriven kišnim šumama. Zemlja je to bogate indijanske kulture, čije najstarije spomene susrećemo u 2. stoljeću prije Krista.

BOLIVIJA
– fra Ivica Vrbić

Sredinom 15. stoljeća iz područja današnjeg Perua u Boliviju prodiru plemena Inka i pripajaju područje Bolivije vlastitomu carstvu, sve do španjolskog osvajanja 1525. Tijekom španjolske kolonijalne vlasti to se područje naziva "gornjim Peruom" i pod upravom je potkralja u Limi. Bolivijски rudnici srebra donose bogatstvo kolonizatorima, a zanimljiv je podatak da je grad Potosi, jedan od najviših gradova na svijetu, u odrede-

no vrijeme kolonizacije bio najnapučeniji grad na svijetu. Bolivija svoju neovisnost od španjolskih kolonizatora u pravom smislu riječi ostvaruje uspostavom republike 6. kolovoza 1825., a 2009. proglašena je višenacionalnom državom. Bolivija je treća država Latinske Amerike, s više od polovice stanovništva indijanskog podrijetla. Od 11 i pol milijuna stanovnika 62 % stanovništva čine autohtoni narodi (Indijanci); 23 % su mješanci europskog i indijanskog podrijetla; a ostatak stanovništva čine bijelci, koji su potomci starih španjolskih kolonista te Nijemci, Talijani, Baski, Hrvati i drugi. Ajmarski, kečuanški i španjolski priznati su službeni jezici zemlje. Španjolskim jezikom govori oko 60 % stanovništva zemlje, koje većinom živi u gradovima. Na ruralnim područjima govore se mnogi domorodački jezici. Velik broj stanovništva zemlje je dvojezičan. Obrazovanje

u školama i sveučilištima odvija se obično na španjolskom jeziku.

Katoličanstvo u Boliviji i stanje na terenu

Katoličanstvo je državna religija Bolivije. Oko 68 % stanovništva zemlje su rimokatolici, oko 27 % čine pripadnici protestantskih crkvi i pripadnici drugih religija, dok se oko 5 % se izjašnjava kao ateisti. Katoličanstvo u Boliviju dolazi posredstvom španjolskih kolonizatora, a značajnu ulogu u prvotnoj evangelizaciji odigrali su isusovci i franjevci. Danas je Katolička Crkva u Boliviji podijeljena na 18 nadbiskupija, biskupija, prelatura i vikarijata. Narod je obilježen kršćanstvom, ali se to kršćanstvo zbog slabe evangelizacije i nedostatka svećenika pretvorilo u svojevrstan sinkretizam. Imenima svetaca i spomendanima zamijenjeni su pojedini spomendani tradicionalnih kultura

Indijanaca. Tako, primjerice, kult Pachamame (Majke Zemlje, božice zemlje i plodnosti polja) dobiva novo značenje u slavlju Blažene Djevice Marije. Nažalost, promjena imena nije u većini slučajeva rezultirala i prekidom poganskih običaja, pa se nastavlja praksa prinosa krvnih žrtava zemlji te prinosa fetusa ljame da bi se povećala plodnost zemlje. Nedostatak svećenika proizveo je praksu da se za dušu pokojnika ne služe svete mise, nego se vjernici okupljaju u kući pokojnika na devetnicu te nerijetko, ako i pozovu svećenika na kraj devetnice, iza svećenikove molitve molitvu nastavlja mjesna moliteljica, da zadovolji tradicionalnu formu. Još jedan tipičan, gotovo magijski, obredni element jest blagoslov naroda blagoslovljenom vodom na kraju misnog slavlja. Vjernici bi mogli propustiti i bitne dijelove misnog slavlja, ali nikako ne smiju propustiti obilan blagoslov vodom, koji za njih sadrži više purifikacijski nego blagoslovni element.

Premda je Crkva u Boliviji ukorijenjena nekoliko stoljeća, još uvijek su gorući problem domaća duhovna zvanja. U Nadbiskupiji Santa Cruz, gdje djeluje naša kapucinska zajednica, sam nadbiskup je talijanski misionar, a pomoćni biskupi su Španjolac, Poljak i Bolivijac. Većina misionara je iz Brazila, Poljske, Italije, Španjolske i Koreje. Manjak zvanja obrazlažem i općenitim stavom naroda prema braku, jer ukoliko mladi odrastaju u okruženju gdje se brak živi na probu ili uopće nema želje za reguliranjem bračnih zajednica, teško da će se tko opredijeliti za posvećeni život i dati zavjete ili obećanja za cijeli život.

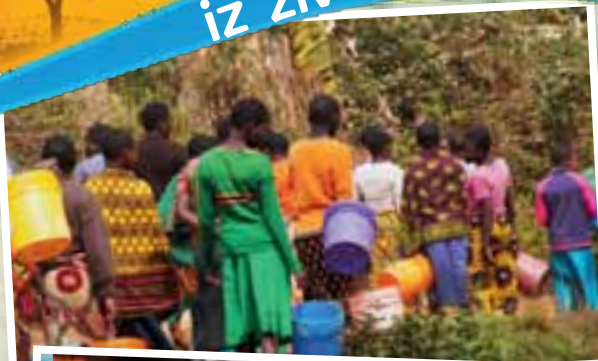
Većina bračnih parova (oko 85 %) živi u konkubinatu ili braku na probu. Razlozi takva ponašanja su različiti, a najčešći su nezainteresiranost za brak, manjak dokumentacije te slika društva koje ne promovira bračne vrijednosti. Nerijetko mladi rano stupaju u spolne odnose i iz tih veza rađaju se djeca, koju odgaja samohrani roditelj, ili mladi roditelji, jednostavno, počnu živjeti zajedno bez sklapanja braka. Nakon nekoliko godina suživota nije rijetkost da roditelji ostavljaju svoju djecu djedovima i bakama ili kumovima, a sami započinju novi život s drugim partnerima, često i izvan Bolivije. Veoma mnogo djece nije kršteno zbog činjenice roditeljske ravnodušnosti ili zbog nedostatka pravih vjernika koji bi mogli biti kumovi na krštenjima.

Budući da je vrlo teško mijenjati loše navike odraslih ljudi, misionari najviše truda ulažu u moralni i vjerski odgoj djece koja pohađaju pravu za sakramente, s vjerom da će se ipak mladi naraštaj izdignuti iznad loših navika svojih roditelja i društva, zbog kojih mnogi od njih imaju već sada ranjena srca. Crkva je pozvana mladima usadivati i općeljudske, i moralne, i religiozne vrijednosti, da bi izgradila

kompletnu ljudsku osobu (ovdje se nerijetko susrećemo s činjenicom da ljudi i domaće životinje žive u istom prostoru, da djevojke postaju majke s četrnaest ili petnaest godina, da ljudi jednako vjeruju u moć svećenika i vrača).

Kapucinska prisutnost u Boliviji

Nakon nekoliko pokušaja ukorjenjivanja kapucinskog reda u Boliviji od čileanske provincije i konferencije provincija Latinske Amerike, 2001. godine vrhovna uprava reda povjerava tu zadaću viceprovinciji u Peru. Otada pa do početka djelovanja braća dotične viceprovincije, koja je u međuvremenu 2004. prerasla u provinciju, obilaze teritorij Bolivije tražeći prikladno mjesto za početak svojeg djelovanja. Dvije su bitne stvari odlučile da početak prisutnosti bude na teritoriju Nadbiskupije Santa Cruz de la Sierra: manjak domaćeg klera te preuzimanje bivšeg samostana sestara klarisa kapucinki, koje su prestale djelovati u dotičnoj nadbiskupiji. Tako 6. siječnja 2007. godine započinje *Implantatio Ordinis* (ukorjenjivanje reda) stvaranjem kuća prisutnosti, što će nakon nepunih deset godina, u kolovozu 2016., prerasti u delegaturu. Trenutno u bolivijskoj delegaturi djeluje 12 kapucina (11 Peruanaca i jedan Hrvat), u tri kapucinske zajednice: Sveti Pio iz Pietrelcine u Naranjalu, Sv. Ivan Bosco, Sveti Izidor seljak u Mineru i Naša Gospa Gvadalupska u Santa Cruzu.

Blagoslov redovničkih zvanja

TANZANIJA
– s. Kaja Perić

Dragi prijatelji misija!

Mnogi od vas se pitaju kako se osjećam kao jedina preostala bijela misionarka naše Družbe u Africi. Sve vas mogu uvjeriti da sam zaista vrlo dobro. Oko sebe imam tolike drage tanzanijske sestre, s kojima se dobro razumijem. One se tako dirljivo brinu za mene da se gotovo ne bi dalo učiniti više.

Zivimo u velikoj povezanosti jednih s drugima. Uostalom, naše tanzanijske sestre sve su bivše misionarke i one su svima zahvalne za sve što za nas činite, da možemo biti prisutne u četiri biskupije, u 23 samostana i da možemo s blagoslovom djelovati. To je moguće samo zato jer je ovdje uloženo puno pionirskog rada. Zahvalnost tanzanijskih sestara prema nama je za mene dovoljan razlog da ih cijenim i volim. One su skromne, pune razumijevanja, zahvalnosti i suosjećanja. Više od jedne trećine sestara dolazi iz naše domaćinske škole i sve su nekoć bile naše učenice. Možda se čudite što tolike kandidatice do-

laze iz domaćinske škole, a ne iz viših škola. Odgovor je vrlo jednostavan – i ovdje zvanja dosta opadaju te stoga treba rano početi. U školi dobivamo prigodu da s djevojkama skupa živimo, radimo i vidimo jesu li su sposobne za zajednički život. Čak i kada kod ulaska u samostan imaju “izučeni” poziv, to nije dovoljno da ih odmah primimo. Mi ne idemo za tim da primamo “zvijezde samostana”, koje se u svojem radu ističu, nego mi trebamo osobe prikladne za zajednicu. Tek u zajedničkom životu i radu dobije se dobra mogućnost da se obostrano upoznamo.

Radosni susreti s posjetiteljima

Svake godine nam dođu volonterke, tj. misionarke na određeno vrijeme. Veoma me veseli kada doznam da jedna ili druga misionarka na određeno vrijeme baš ovdje u Africi otkrije svoj poziv da postane Kristova sljedbenica. Sigurno je da niti jednoj misionarki na određeno vrijeme nije škodio boravak kod nas u Mbingi, čak ni onda kad su se osjećale donekle skućeno. Oznaka “misionarka” postavlja veće zahtjeve na mlade žene nego da se nazivaju samo volonterke, čak i onda kad je to samo za kratko vrijeme. Mnoge od njih dođu nas posjetiti već nakon godine dana. U ljetnim mjesecima primamo najviše posjeta iz Europe. Lijepo je kada navečer udobno sjedimo zajedno, a one nam pričaju o svojim radostima, bolima i problemima. Svijet odjednom postaje tako malen, granice nestaju, nova pri-

jateljstva nastaju. Mnoge prednosti mi donosi i moje poznavanje jezika. Osim što govorim malo hrvatski, govorim dobro engleski, domaći jezik kisvahili i njemački. Velika utjeha su mi i moje učenice i prije svega moj rad u školi. Zahvaljujući vašoj velikodušnoj pomoći, dragi prijatelji i dobročinitelji, mogla sam ublažiti veliku oskudicu i omogućiti mnogim siromašnim djevojkicama dobru školu, a time i dobar početak u životu.

Dobar i živ primjer mladim sestrama

Starenje je, čak i u samostanu, lijepo i donosi sa sobom nove mogućnosti, ali i veću odgovornost. Dani lete, vrijeme bježi, dolazi stres, osjećamo se pritisnuti okolnostima. Očekivanja mladih sestara od starijih neprestano rastu. Nosi se veća odgovornost za sve što činimo i ono što smo propustile učiniti. U središtu ne stoji više aktivno djelovanje nego se traži dobar, živ primjer mladim sestrama. Postajemo sporiji, ali i stvarniji, opušteniji, blaži, prijatniji, puni razumijevanja, suosjećajniji. Puno toga nam postaje nevažno. Odjednom čovjek postaje važniji od savršene, korektno izvedbe jednog zadatka. Sud vanjskog svijeta ne važi tako puno kao u mladim godinama. Bilo pohvala, bilo pokuda ne izbacuju nas više tako brzo iz ravnoteže. Imala sam prigodu održati mnoga savjetovanja za mlade sestre, kako na duhovnome, tako i na kućanskom području. Dobijem prigodu da izgladim, a ne da sudim. Kad ste starije dobi, u Africi odmah dobijete i više poštovanja. Ali to ne smijete pro-

EKVADOR
– s. Iva Jelić

Prisutnost redovnica misionarki u obrazovanju i vjerskom odgoju

igrati. Moje ime Kaja znači na jeziku kisvahami 'moj dom'. Pokušavam mladim sestrama i učenicama omogućiti "njihov dom" onoliko koliko mogu. Kratko rekavši, ovdje vrijedi kao i bilo gdje drugdje: "Bitno je ovdje biti, a ne izgledati", a Afrikanci su svjetski velemaštori u razlikovanju toga.

"Roditelji" stotinama ljudi

Ove godine je bilo radosnih i žalosnih događaja. Lijepi događaji ove godine bili su dobar rezultat završnog ispita naših učenica, dolazak mnogih učenica u razne redove, 40. godišnjica mog profesionalnog rada, koju sam proslavila ovdje u Mbingi s tanzanijskim sestrama. Gotovo cijela Mbinga je slavila s nama, svi su bili duboko dirnuti. Veće veselje nisam mogla pružiti domaćim ljudima nego to što sam svoj jubilej proslavila ovdje u Mbingi. Veliko veselje nam je priredio posjet naše poglavarice iz Untermarchtala, u Njemačkoj. Njoj je uspjelo ohrabriti, motivirati i učvrstiti naše sestre. Na sve sestre ostavila je dubok dojam. Neka ju Bog blagoslovi i neka ju uvijek ponovno nadahnjuje.

Za mene je bio vrlo lijep susret s bračnim parom Reuter. Proveli smo zajedno lijepe dane odmora i imali smo nezaboravne doživljaje. Sad nam ostaju vrijedne uspomene na Rosemary i Roberta Reuter. Robert je, nažalost, tjedan dana kasnije doživio nesreću u Tanzaniji, u kojoj je smrtno stradao. On je vrlo često naglašavao da je u Tanzaniji našao svoju drugu domovinu. Njima dvoje je uspjelo u godinu dana, koju su proveli kod nas, osvojiti sva srca i još k tomu izgraditi zgradu sjemeništa. Nisu imali sreće da imaju vlastitu djecu, ali su ipak bili "roditelji" stotinama ljudi. To ih je učinilo sretnima, a nas zahvalnima što smo ih mogli upoznati. Uz puno pozdrava i s najboljim željama svima vama, ostajemo s vama sjedinjeni u molitvi.

Nakon praznika u Hrvatskoj stigla sam ponovo u Palo Quemado. Nedavno smo u našoj maloj školi, koju pohađa 200 učenika, imali program prisege zastavi. U Ekvadoru se taj običaj prakticira u svim školama na zadnjoj godini srednje škole.

Prisegom zastavi oda je se poštovanje, vjernost i ljubav prema domovini. U programu su sudjelovali svi učenici, a pozvani su bili i roditelji. S. Klementina Banožić se puno trudila da se otvori srednja škola u mjestu, od izgradnje učionica, pa do pronalaženja nastavnika i organiziranja nastave. Mještani su iz poštovanja prema redovnicama zahtijevali da one preuzmu vodstvo škole. Ravnateljica škole je naša sestra Melania Perez, Ekvadorka.

Škola je državna i treba se pridržavati pravila i programa državnog obrazovanja. U njoj radi 16 nastavnika i dvije kuharice, koje kuhaju za djecu. Mnoga djeca žive daleko i putuju dva sata do škole, te smo zbog toga s roditeljima organizirali pripremanje toplog obroka za sve učenike. Pola cijene obroka plaćaju roditelji, a pola re-

dovnice, zahvaljujući dobrim ljudima.

Prisutnost redovnica u obrazovanju vrlo je važna, kako profesionalna, tako i kao

prinos u stvaranju povoljnijih uvjeta za humano i vjersko sazrijevanje učenika.

Sestre službenice milosrđa došle su u Palo Quemado prije 30 godina. Apostolat su započele među ženama koje su prihatile njihovu misiju. I danas ima još katehista koji su u početku surađivali sa sestrama. Vjernost u vjeroučiteljskoj službi pokazuje da su otkrili ljubav milosrdnog Boga, kojeg propovijedaju i prenose na mlade naraštaje.

Mi ih pratimo, a za djecu i roditelje organiziramo duhovne obnove.

Prošlu subotu imali smo duhovnu obnovu i s katehistima iz naše i susjedne župe. Bilo ih je 30, jer nisu mogli svi doći. Tema je bila milosrđe. Kod nas su imali doručak i ručak te su svi otišli kućama zadovoljni, okrijepljeni duhovno i tjelesno.

Iduću nedjelju imamo susret s roditeljima, a poslije i s djecom. Stalno smo s njima u pronalaženju novih načina kako da porastu u duhovnom životu i približe se Bogu, koji je milosrđe.

Nakon jaka potresa u travnju ove godine i znatnih oštećenja na crkvi pristupili smo obnovi. Crkva je stradala puno više nego što se to u početku izvana vidjelo i dok nisu počeli radovi. Morali smo skinuti cijeli toranj i cijeli zid iza oltara. Zatim je trebalo učvrstiti stupove dva metra ispod zemlje pa sve do vrha, da bi crkva ubuduće bila sigurnija. Morat ćemo poduzeti i radove na krovu, jer su se neke ploče pomaknule i popucale.

SALOMONSKI OTOCI
– s. Marfa Nikolić

Biskupijski susret mladih

Svima nam je dobro poznato da je u Godini milosrđa bio susret mladih u Krakovu. Bilo je tisuće mladih koji su tu sreću mogli podijeliti sa Svetim Ocem. Našim dragim Malaicanima to nije bilo moguće iz financijskih razloga te su zato odlučili pripremiti susret u svojoj biskupiji, na jugu Malaite, u župi Rokera. Pripreme su trajale nekoliko mjeseci; molitva, pjesma, šport. Naš župnik John Adai pripremu je povjerio bogoslovu Martinu, kojemu su pomagali mladići Adrian i John te djevojke Marian i Luiza. U početku smo bili malo skeptični hoće li uspjeti, ali kad smo vidjeli da sve ide dobro, bili smo presretni. Susret su lijepo pripremili. Dolazili su vikendom na zajedničko druženje i pripreme, iako su neka sela naše župe udaljena i 50 km. Zadnji tjedan proboravili su skupa u župi, pripremajući se molitvom i pjesmom.

Budući da je našim mladima problem novac za putovanje, dosjetili su se da bi mogli pripremati i prodavati hranu i od dobivenog novca platiti troškove puta. Tako su subotom pripremali puding, pekli ribu i krumpir u motu, a nedjeljom to prodavali. Mi redovnice smo svaki put kupile nekoliko paketića i nakon prodaje smo te paketiće zajedno s mladima ponijeli bolesnicima. Posebno nas je ganulo kad smo došli kod

mladića koji već 10 mjeseci leži nepokretan. Prvo je rekao da ga je sram, a nakon toga se je veoma razveselio. Bio je zahvalan za hranu koju smo mu donijeli. Djevojke i mladići dugo su razgovarali s njim. Rekao je da je prije četiri godine i on bio na takvu susretu i da je svirao gitaru. Molio nas je da ga dođemo ošišati, obrijati i okupati, što su oni otišli učiniti nakon nekoliko dana. Tad se lijepo našalio i rekao: „Sad je Samson izgubio snagu.“ Mladi su nam zahvalili i rekli da je taj posjet bio dvostruko dobar, obradovali su bolesnog mladića i naučili darivati i pomagati.

Došao je dan polaska na susret. Njih 350 radosno je dočekalo brod koji je dan prije prevezao i mlade sa sjevera, a potom i mlade iz Aucklanda i Bume.

Svi su nosili majice sa simbolom susreta, koje su dobili na dar od biskupa. Poredali su se u povorku. Na čelu su bile zastave – mladih, papina te zastave Malaite i Poljske. Svečano su, uz pjesmu, stupali do broda. Bilo ih je predивно vidjeti toliko na okupu. Svi smo ih ispratili i zaželjeli im sretan put. Nakon molitve, pun kao kutija šibica, brod mladih je otplovio, a djeca su im mahala. Sve dane smo ih pratili svojim molitvama. Spremili smo im i malo lijekova, ako tko bude bolestan.

Nakon povratka bilo je veliko veselje. Radosti i sreći nije bilo kraja. Iako su bili umorni, osmijeh im nije silazio s lica. Bilo je molitve, predavanja, klanjanja, meditacija,

športskih natjecanja, svega napretek. Bogu hvala da je sve prošlo u najboljem redu.

Takva su druženja mladih potrebna da se bolje upoznaju te da zajednički slave Boga. Gdje su dvojica ili trojica sabrana u Božje ime, Bog je s njima, a njih je bilo više od tri tisuće. Duh Sveti neka ih vodi i udijeli im svoje darove i plodove, da budu na ponos svojim obiteljima, narodu i Crkvi Božjoj. Trebalo je za sve njih organizirati i pripremiti hranu. U njihovo ime zahvaljujemo Nacionalnoj upravi Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj, koja se rado odazvala i poslala novčanu pomoć da bi se kupilo dovoljno hrane za sve. Bilo je skromno, jer ih je bilo puno, ali svi su bili zadovoljni.

Proslava blagdana sv. Vinka Paulskoga

Proslavili smo i blagdan sv. Vinka, našeg zaštitnika. Da bi uzveličao slavlje, došao nam je iz Honiare lazarist o. Antony. Mi smo najprije imale duhovnu obnovu. Razmišljale smo o Godini milosrđa. U propovijedi za vrijeme euharistijskog slavlja o. Antony naglasio je milosrdne krjeposti sv. Vinka, njegov rad za druge i ljubav prema siromasima. Liturgijsko pjevanje predvodili su katehisti, a jedno čitanje čitali smo i na hrvatskome. Nakon euharistijskog slavlja prisutne smo pozvali na zajedničko druženje kod obiteljskog stola. Za taj dan pripremljen je kruh sv. Vinka. Naša suradnica Geralda ispekla je 350 kruhova. Svi su čekali u redu i dobili su za jelo kruh, a bilo je još i riže, tjestenine, mesa, ribe, povrća, voća i sokova. Hvala Bogu, iako je bilo neočekivano puno ljudi, hrane je bilo dovoljno za sve. Poslali smo hranu i bolesnicima po njihovim obiteljima, jer su prijatelji sv. Vinka.

Dovršavanje školskog centra

Opet su nam stigli naši dragi prijatelji dobročinitelji, volonteri. Zahvaljujemo dragomu Bogu, zatim našim dobrim ljudima iz Sydneyja u Australiji, koji su u nekoliko navrata boravili kod nas, radeći kao pčelice da što više naprave. Unatoč tomu što su ovdje uvjeti za njih teški zbog vrućine, vlage i kiše, oni se nisu dali smesti. Sreća je što je blizu more te se mogu rashladiti. Neki od njih su već pet puta bili kod nas, a većina tri ili četiri puta. Zavoljeli su ovaj narod, a i ovi naši dragi "čokoladni" njih. Svi im se vesele, od male djece pa do starijih. Djeca kao djeca, sretni su jer se zaslade lizalicama.

Naši volonteri nam dolaze iz hrvatske katoličke župe iz Sydneyja, koja je posvećena sv. Nikoli Taveliću. Župu vodi fra Smiljan Berišić. Dosad ih je bilo više od 30 kod nas. Naše odgojno-obrazovno središte raste i postaje mali grad. Vjerujemo da će za kratko vrijeme svi radovi biti završeni i da će biti spremno za upotrebu. Domaći ljudi koji su im bili "šegrti" sad dovršavaju radove. Od najstarijeg Jure do najmlađeg Kreše, svima neizmjerena hvala, a napose fra Smiljanu, vodi ekipe. Uložili su puno truda, novca, i vremena, a najviše ljubavi. To se ne može ni zamisliti bez ljubavi. Bog ljubavi i milosrđa neka im bude nagrada, a nama preostaje moliti za njih i njihove obitelji.

Popis radnika

Fra Smiljan je vođa skupine i glavni inicijator. Bez njega je sve to ne-

zamislivo. On je svećenik koji ima ljubavi za Boga, Crkvu i ljude. Bože, ti ga i dalje vodi i nadahnjuj. Velimir Ilić, glavni za konstrukciju. Toliko voli ove domaće ljude da je ovdje bio četiri puta. Dolazio je s velikim kovčegom punim svakovrsne robe, raznog materijala i lizalica, a odlazio s malom torbom s dokumentima. Djeca su za njim uvijek trčala. Ivica Vukman Brajo, koji iz komada napravi prozore i vrata, te njegov dragi sin Ante, koji završava započete poslove. Obećali su ponovno doći. Rado ih čekamo. Veno Arapović, Ivica Kovačević, Tomislav Lišćević, Dražen Juka, Tihomir Zrnić, Zoran Jurić, Ante Penava, Đuro Nađ, Branko Čurjak, Ivica Mlikota, Anthony Marić, Milan Orešković, Jure Franulović, Luka Pavlak, Mato Solomon, Filip Orlović, Pero Stipić, Mile Dejanović i njegov tako drag i vrijedan sin Krešo, koji je bio najmlađi. Elvis Ante Gurlica i Željko Nikola Smoljo. Svima veliko hvala i dodite nam opet. Rado vas čekamo, vrata su svima otvorena. Zahvaljujemo dragomu Bogu te fra Smiljanu i cijeloj ekipi da je zdanje niklo brzo kao gljiva poslije kiše. Hvala svima koji su pomagali.

Dragi prijatelji misija, preporučujemo se u vaše molitve i žrtve da možemo raditi na njivi Gospodnjoj za Boga i brata čovjeka. Bez vas mi to ne bismo mogli raditi. Hvala na vašim darovima i velikodušnom odricanju. Uvijek smo povezani u molitvi.

Velik i srdačan pozdrav iz Bume po valovima Pacifika, koji upravo tako šume kao da nas žele k vama prebaciti!

Zahvalne sestre iz Bume: s. Ruža, s. Jasna, s. Slavka i s. Marta

**INTERVJU: KARDINAL VINKO PULJIĆ,
VRHBOSANSKI NADBISKUP**

Afrička duša je po prirodi religiozna

? Uzoriti, premda se ovaj razgovor vodi nakon vašeg boravka u Ruandi, možete li za čitatelje Radosne vijesti ukratko reći koji je bio povod vašeg pohoda Misiji Kivumu?

! Misionar fra Ivica Perić prigodom boravka u domovini predložio mi je da otvorim novi dio škole koja je tada još bila u gradnji. Odmah sam pokazao zainteresiranost za taj poziv, ali sam ga isto tako zamolio da to uskladi-mo s mojim programima i kalendarom. Prigodom kanonske vizitacije Župi Ban Brdo, telefonski sam razgovarao s njim, interesirajući se može li otvaranje biti polovicom rujna 2016. god. On je odgovorio afirmativno, s tim što me je upozorio na to da je to vrijeme kiša u tom predjelu, ali, kako su se svi termini poklapali, pristao sam poći u Ruandu. Tad je započela procedura traženja potrebne aplikacije za ulaznu vizu i pripremanja putovanja. Odlučio sam da me prati moj tajnik, vlč. Bojan Ivešić. Pridružio nam se i vlč. Marinko Filipović, a također je pristigao i fra Nikica Vujica, ekonom Franjevačke provincije Bosne Srebrene.

Školski centar „Otac Vjeko“

? Poznato je da su i naši vjernici iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine sudjelovali u gradnji i opremanju te školske ustanove. Bilo bi dobro čita-

teljima malo približiti Školski centar „Otac Vjeko“: koje su škole u sastavu Centra, koliko ima učenika, tko su djelatnici, kako je Centar opremljen, tko ga vodi?

! Naša biskupska konferencija odobrila je prikupljanje sredstava za taj projekt u Misiji Kivumu. Također su i u Hrvatskoj, kao i u hrvatskoj dijaspori, prikupljana sredstva. Cjelovita gradnja novog dijela škole financijski je izvedena donacijama hrvatskog naroda. Zato je fra Ivica na svaku prostoriju stavio grb pojedinih gradova iz kojih je došla pomoć. Na ulazu u školu fra Ivica je također metnuo grb BiH i RH. U samom dvorištu napravljen je bazen za skupljanje vode; nije lako za toliki objekt imati dovoljno vode. Ta se nova zgrada lijepo uklopila u već postojeće školske objekte koji nose ime fra Vjeko Čurića. Sva djeca u školi imaju dnevni obrok, koji se priprema za sve. Školu pohađa velik broj djece, ne bih sada znao točan broj, ali sigurno više od 2000. Učitelji su domaći iz te misije, a fra Ivica je ravnatelj, koji sve to vrlo uspješno kontrolira i koordinira. Zanimljivo je to da djeca ne dobivaju ocjene tijekom školske godine, nego se na kraju polaže ispit pred državnim komisijom. Koliko sam ja mogao vidjeti, djeca i mladi dobivaju vrlo kvalitetno obrazovanje, koje im daje veliku sigurnost. Škole su, za

afričke uvjete, vrlo dobro opremljene i učenici se upoznaju s radom na računalima, ali i raznim zanatskim alatima i uređajima. Koliko sam primijetio, obrazovanje koje se stekne u državnim školama neusporedivo je skromnije od onoga koje djeca dobiju u školama koje vode misionari, što puno govori o organiziranosti i požrtvornosti misionara u izobrazbi afričke mladeži.

? Što znači otvaranje Školskog centra za samu misiju i ljude toga kraja?

! U sjedištu misije je župa i franjevačka kuća, iz koje fra Ivica upravlja cijelim centrom, nazvanim, kako sam već spomenuo, „Otac Vjeko“. Misija Kivumu broji oko 35 000 vjernika. Na teritoriju misije nalaze se četiri osnovne škole i jedna zanatska, sa šest smjerova, te jedna tehnička obrtnička škola, s četiri smjera. U okviru novog dijela centra nalazi se strukovna škola i srednja tehnička škola, koje imaju 18 učionica, posebne urede, knjižnicu, čitaonicu i druge popratne prostorije. Te će potonje pohađati više od 1000 đaka. Svi đaci koji završe školu vrlo brzo nađu zaposlenje. Zanimljivo je vidjeti da svaka škola ima svoje uniforme, koje je sama dizajnirala i sašila. Uniforme se ne smiju nositi nigdje osim u školi. To je na svoj način znak raspoznavanja đaka kojoj školi tko pripada. Razumljivo je da

ta škola znači život za te mlade, jer se školuju i odgajaju, a usto imaju i redovit dnevni obrok.

Ljudi koji se ne boje života

? Mogli ste se, iz različitih susreta i razgovora, upoznati s problemima vjernika i ljudi toga kraja. Koji su najveći problemi i na koji način im se može najbolje pomoći?

! Ljudi su to koji se ne boje života. Zato njihova dvorišta i ulice vrve od mladosti i djece. Glavni je problem odgoj i formacija tih mladih, da se mogu nositi sa životom. Ta zemlja je kao pola BiH, a ima oko 13 milijuna stanovnika. Dakle, prenapučena je. Većina su ili stočari ili zemljoradnici, a zemlje je sve manje za obrađivanje. Ondje su dugo vladali Europljani, pa taj narod nosi ožiljke tog tlačiteljskog vremena. Europljani su crpili njihovo prirodno blago, a za narod se nisu posebno angažirali. Sada imaju problem stvoriti društvo u kojem će vladati demokracija. Ruanda je trenutačno policijska država. Nemaju mnogo zemlje za obrađivanje i sve što obrađuju, to čine ručno. Uza svaku kuću stoje stabla banana. Nema svaka kuća kozu, ali imati živinče, to je posebno bogatstvo. Ovce i janjce ne uzgajaju, niti to meso jedu.

Jačati misijsku svijest u našem hrvatskom narodu

? Je li dovoljno izgrađena misijska svijest u našem hrvatskom narodu i uopće u Europi?

! Mislim da je u posljednje vrijeme nastalo malo zatišje kad je riječ o misijskom duhu. Prije je misijski žar bio jači i žarči. Uloga je cijele Crkve suočiti se s tim izazovima. Recimo, u Ruandi arapske zemlje ulažu novac samo za izgradnju džamija i one su sve izgrađene pokraj puta. Iako je malen broj muslimana u odnosu na cijelu populaciju, moglo bi im se puno lakše pomoći u organiziranju školstva ili ekonomije, ali Arapi u to ne ulažu. Tamo međutim djeluju razne protestantske denominacije, ali su veoma agresivne prema katolicima.

Afrička duša je po prirodi religiozna. Za njih je nepoznanica biti bezvjerac. Zato je veoma vrijedna djelatnost naših misija, koje ulažu u svestranu formaciju ljudi. Nije lako uživjeti se u njihov mentalitet i mentalni sklop razmišljanja, ali je očito da je u njihovu stvarnost potrebno unijeti evanđelje. Mi se

koji put čudimo što se teško odriču poganskog mentaliteta, a vidimo da kod nas nakon toliko stoljeća kršćanstva još uvijek ima nimalo bezazlenih poganskih manira.

? Što se treba dogoditi da Europljani više pomažu misijama i bolje razumiju afrički mentalitet i njihove potrebe?

! Tim ljudima trebaju vjerodostojni svjedoci. Nažalost, zapadne zemlje nameću svoj urušeni moral iz svjetovne Europe. To ih ili uništava ili stvara u njima apriornu odbojnost prema bijelcima. Čudne su pojave raznih neizlječivih bolesti u tome području. Puno je tu upitnika. Zato se divim misionarima i misionarkama, koji se užive u njihov mentalitet i u njihovu stvarnost pokušavaju utkati duh evanđelja, da bi se rodila životna crkva. Mislim da je važno učiti ih da budu samoodrživi, i to isključivo zahvaljujući svojem radu. Mi kao Crkva činimo ono što možemo i koliko možemo, jer ovisimo o dobročiniteljima. Često se moglo čuti u medijima da Vatikan treba prodati muzeje i nahraniti Afriku. Na jednu takvu izjavu reagirao je jedan od biskupa, ne mogu se sjetiti njegova imena, ali je rekao da se muzeji mogu prodati i tako ljudima dati ručak, ali tko će im nakon ručka dati večeru, upitao je. Crkva čini puno toga. Naravno, dobročinitelji posredstvom Crkve, samo to nije toliko prisutno u javnosti. Možda ne bi bilo loše da kolonijalne sile koje su imale svoje kolonije u Africi sada financijski pomažu te ljude i te države.

? Kako Afrikanci doživljavaju prisutnost bijelaca i misionara i kako gledaju na pomoć koju dobivaju od njih?

! Vidio sam da se misionari i misionarke ne razbacuju od pomoći koju primaju i koju ugrađuju u njihovo podneblje. Uče lokalne ljude raditi i zaraditi ono što je potrebno. Zato su crnci i stvorili mnijenje da bijelac sve može. Kada bijelac kaže da ne može, ne vjeruju mu. Tamo gdje se ljudi žrtvuju za njih, oni to cijene i vrjednuju. Zavisti, ljubomore i sebičnosti uvijek i svugdje ima. No misionari su sigurnost i oslonac tim ljudima. Ti ljudi znaju da je netko došao k njima iz, za njih, „obećane zemlje“ i da jedino ljubav prema Bogu i prema čovjeku može nekoga potaknuti da sve to napusti i pođe njima u neimaštinu. Ono što misionari čine za te ljude, uz pomoć

dobrih ljudi, od neizmjerne je važnosti za narod među kojim djeluju.

? Što je potrebno učiniti da europska demokracija zaživi u Ruandi i drugim afričkim zemljama?

! Kao što se na našim područjima velike sile poigravaju s malima, tako se događa i ondje. Vlasti često podupiru pojedine lidere, koji se osile, a onda, kad se osile, podupiru rat da ih skinu s vlasti. To je vrlo prljava politika velikih sila, jer traže prestiž nad tim prostorima žrtvujući male ljude. Trebalo bi malo razmisliti je li europska demokracija model za sve kontinente i sve narode. Vidimo da takav model ne funkcionira na Istoku. Mislim da je vrlo važno formirati i odgajati te ljude da sebi sami formiraju i organiziraju sustav kakav žele i u tome im dati slobodu. Ono što moram istaknuti jest da su te afričke zemlje dovoljno bogate prirodnim resursima da od toga mogu živjeti vrlo solidno i sigurno. Naime Bog je svako mjesto na zemlji obdario čim posebnim, od čega može živjeti njegov narod. Problem je što se to i danas, ništa manje nego i u prošlosti, iskorištava, ali ne na izgradnju, nego na štetu ljudi.

? Za kraj, koja je vaša poruka misionarima, čitateljima i poduprateljima misija i Radosne vijesti?

! Zanimljiva je tajna tih ljudi koji „zagrizu“ na misijsko područje, ondje zažive i teško se odvajaju od duha misija. Zaista ih hrabrim u evandeoskome poletu da, unatoč fizičkomu umoru, njihov duh bude uvijek neumoran. Neka budu i navještitelji i svjedoci Isusa Krista! Što se tiče čitatelja, posebno podupirem poticaj da se *Radosna vijest* više širi, da bi po njoj misijski duh ušao u svaku obitelj.

Razgovarao: mons. Luka Tunjić

 mons. Slobodan Štambuk,
biskup hvarsko-bračko-viški

Da svećenici i laici u župama surađuju u služenju zajednici ne popuštajući napasti obeshrabrenja.

U mjesečnoj nakani za studeni 2016. ističe se nekoliko riječi koje su značajne za dobro i korisno razmišljanje o ponuđenoj nakani. Te riječi su: *svećenik, laik, suradnja, služenje, zajednica, obeshrabrenje*. I sve te riječi svatko od nas može tumačiti na svoj način, a da taj naš način ne bude beskoristan. Međutim postoje i prokušana mjerila za shvaćanja i postupanja. U prvom redu to su evanđeoski pojmovi, pojmovi mnogo puta protumačeni i življeni u životu svetaca i raznih ugodnika Božjih. U to je, dakako, potrebno uključiti razmišljanja pojedinih papa, pa i dokumenata koncilskih otaca našeg vremena.

• **Laik i svećenik.** Tijekom povijesti Crkve mnogo puta su to bila dva oprječna pojma. Nažalost, dolazilo je do "usijanja" i bez dogovaranja s "ukopanim" pozicijama, koje se nisu mogle nikako normalno susresti, a kamoli razgovarati i dogovarati. Drugi vatikanski sabor upravo je toj stvarnosti htio dati sasvim drukčiji pristup i poticaj. Da

bi se to dobro uočilo, potrebno je posegnuti i za raznim enciklikama koncilskih papa. Za usklađivanja između svećenika i laika, između ta dva "tabora", jasnim stavovima istaknuta je potreba redovite suradnje svećenika i laika. Dapače, postalo je poželjno da se jedni i drugi nađu na istim zadacima i za iste ciljeve: slava Božja i dobro ljudskih duša! Naznačeni su brojni putevi na kojima se mogu sretno sresti i zadovoljno raditi na velikoj njivi Gospodnjoj, na kojoj "ima posla" za sve uzraste, za sve skupine, za sve dobronamjernike!

• **Suradnja i služenje.** Najčešći nesporazumi među ljudima dolaze zato jer pojedinci nisu spremni na to da služe nego da im se služi. A naš Isus, znamo, došao je ne da "bude služen, nego da služi". To razumjeti, to prihvatiti, u tome vidjeti svoj udio u svetom poslu naviještanja evanđelja tajna je plodne suradnje i služenja! I to se ne odnosi samo unutar suradnje u svezi s evanđeljem, nego na sve poslove, u kojima učestvuje i svećenik, i laik, i

stručnjak, onaj koji vodi i onaj koji bi trebao dopustiti da bude vođen. Dakako, uvijek poštujući osobu i osobnost.

• **Obeshrabrenje u radu za zajednicu** nije rijetka pojava. I u društvu, i u Crkvi, i u politici obeshrabrenje je moguće, kao i odustajanje od idealizma i zatvaranje u svoj mali krug interesa, kao da je to neka posebna "poslastica" koju žele "kušati" brojni. To je ono za što se kaže da su "heroji umorni". I ne samo u ratu, nego i u miru; ne samo u siromaštvu, nego i u obilnostima koje stoje na raspolaganju! Ustrajati do kraja nije uvijek "slatki" put! Zloća ljudi u tome uvelike zna "kumovati". I nitko nije od toga izuzet, samo se razlikuju dvije vrste ljudi: jedna koja ustraje dokraja i druga koja "položi oružje" i ne želi se više "boriti" za ostvarenje ideala!

Bog dobri neka nam svima pomogne svojim duhom savjeta i dade snagu za dobro povezivanje svećenika i laika za korisno služenje u našim vjerskim zajednicama!

Proslava Svjetskog dana misija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini

ROTIMLJA

U nedjelju 16. listopada ove godine u Župi Sv. Petra i Pavla u Rotimlji svečano je proslavljena sv. misa, koja je ove nedjelje imala posebno značenje jer je to Misijska nedjelja te je proslavljen i Dan kruha, a sav prilog koji su vjernici dali ide za potreba misija širom svijeta.

Iako su dani koji su prethodili bili dosta tmurni i kišni, nedjeljno jutro osvanulo je prelijepo i sunčano, kao da nam je dragi Bog htio dati na znanje da je toga dana prisutan s nama na misi.

Crkva je bila puna, a prve redove ispunila su djeca, koja su svojim recitacijama i darovima zahvalila Bogu što je i toga dana na poseban način s nama.

Misu je predvodio naš župnik te je održao poučnu propovijed i ukazao roditeljima kako je lijepo vidjeti toliko djece u crkvi te da nastoje da to bude tako svake nedjelje. Na misi je pjevao Župni zbor „Paulus“, a na kraju je župnik pozvao sve prisutne vjernike da se upute prema pastoralnom centru. Tamo su djeca zajedno s učiteljicama pripremila prepune stolove raznovrsnih peciva, koje su prethodnog dana marljivo spremila sa svojim majkama i bakama. Bilo je tu zaista svega, šaroliko i raznoliko i nadasve prelijepo.

Dječica su svojim trudom i zalaganjem uspjela prikupiti ukupno 566 bosanskohercegovačkih maraka. Sav prilog skupljen toga dana

namijenjen je za potrebe misija u Africi, točnije za don Bernarda Marijanovića, koji je u Misiji Kisongo već tri godine, zajedno s don Veliom Tomićem, koji je ondje već gotovo 30 godina, a kojeg je upravo naš župnik poslao u svećenike. (Mladen Maračić)

ZAGREB – ŽUPA GOSPE LURDSKE

U nedjelju 16. listopada u našoj župi organizirali smo pripremu za Svjetski dan misija. Na dječjoj sv. misi u devet sati, koju je predvodio vikar fra Mario, djeca su molitvom, pjesmom i recitacijom zahvaljivala i molila za misionare diljem svijeta. Posebnost tog nedjelje dala je s. Marie-Blanche Dakin, iz Benina (Afrika), članica Družbe Marijinih

sestara od čudotvorne medaljice. Sestra boravi i studira u Zagrebu. Na hrvatskom jeziku je prisutnima predstavila svoj životni put, vjeru u svoju zemlju i poslanje misionara diljem svijeta i u njezinoj domovini. „Benin je mala država. Bavimo se zemljoradnjom, ali smo veseli. Ljudi se ne brinu puno, sve prepuštaju Božjoj providnosti. Marijine sestre u Beninu skrbe se o bolesnima, siromašnima i napuštenima, rade s djecom i drže vjeronauk. Osjetila sam poziv da se

posvetim cijelim svojim bićem Bogu i tako sam postala katolička redovnica“ – kaže s. Blanche.

S. Blanche je privukla veliku pozornost djece i svih vjernika kad je uz pjesmu svirala i bubanj, što su djeca i svi nazočni vjernici s oduševljenjem primili.

Na kraju sv. mise djeca su vjernicima podijelila imena hrvatskih misionara, s molbom da za njih molimo i pridonosimo prema vlastitim mogućnostima. (Fra Nikica Ajdučić, župnik)

UMAG – KRŠETE – MATERADA – PETROVIJA

Misijski tjedan u župama Kršete, Materada i Petrovija bio je sadržajan različitim aktivnostima. Svakoga dana molila se Misijska krunica, a misijsko klanjanje bilo je svakoga dana u drugoj župi. U sri-

jedu 19. listopada imali smo u osam sati jutarnju molitvu iz časoslova u Župi Kršete, a pridružili su nam se župljani Materade i Petrovije. Nakon

molitve uslijedilo je klanjanje Pre-svetomu Oltarskom Sakramentu. Osobito je radno i veselo bilo u su-

botu 22. listopada, kad su župljanke sortirale i pakirale kolače koje su pripremile za prodajni štand. Nakon misnog slavlja na Misijisku nedjelju vjernici su imali mogućnost druženja uz prodajne štandove, na kojima je bilo različitih misijskih materijala, ali i slatkih delicija. U Župi Umag započeli smo 18. listopada s molitvom *Misijske krunice*, koju su prvi dan

predvodili učenici Osnovne škole Marije i Line. U srijedu su molitvu predvodili mladi, a u četvrtak članovi Molitvene zajednice "Bog je ljubav". U petak nakon sv. mise bilo je misijsko klanjanje. Na Misijisku nedjelju nakon sv. mise također je bila prigoda da se svrati na prodajne štandove, gdje se moglo naći za svakoga ponešto.

Snježana Kruhak

BILICE

U Jubilarnoj godini milosrđa Župa Uznesenja Marijina u Bilicama slavi svoju 50. obljetnicu postojanja, a u nedjelju 23. listopada 2016., proslavila je i 90. obljetnicu Svjetskog dana misija.

Milosrđe, kao most između neba i zemlje, Boga i čovjeka, svoje lice naročito pokazuje „tamo gdje palme cvatu“; gdje naši misionari govore svijetu „ovdje kraljuje Gospodin Bog“.

I naš je župnik, fra Ante Vukušić, bio misionar. Proveo je u DR Kongu, u Africi, sedamnaest godina (od 1980. do 1997.). Svoju misiju,

život i rad, kao i brojne događaje opisao je u knjizi *Stopama misionara u Africi*. Na nedjeljnoj svetoj misi, uz čitanje poruke pape Franje za Svjetski dan misija, uveo nas je u pravo misijsko raspoloženje.

Podno oltara u našoj župnoj crkvi izloženi su misijski predmeti: razni suvenir i umjetnine koje živo svjedoče o kulturi

tamošnjih naroda. Poslije nedjeljne jutarnje sv. mise, u dvorani Duhovnog centra, župljani su mogli pogledati i izložbu misijskih predmeta karakterističnih afričkom narodu i podneblju. Posebno se istaknula slika Majke Božje, *Notre Dame de*

Kibeho, kao tamnopute žene, savršenih crta lica, u bijeloj haljini, s plavim plaštem, sklopljenih ruku koje obavlja krunica. (N. M.)

PITOMAČA

sku pobožnost s osobitom željom: duhovno i materijalno pridonijeti misijskomu djelu Crkve. Svake večeri u molitvenom zajedništvu sa svećenicima i sestrama služavkama Maloga Isusa *Krunicu* je predmolila jedna župna pastoralna zajednica, s prigodnim misijskim razmatranjima. Svake večeri u euharistijskom slavlju predslavitelji, župnik Ivica Puškadija i župni vikar Siniša Blatarić, okupljenoj zajednici čitali su iz animacijskog listića svjedočanstva misionara, kako je to za pastoral pripremila Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela. Vrhunac tjedna bila je proslava Misijske nedjelje. Okuplje-

nu zajednicu prigodnim misijskim programom u samo slavlje uveli su krizmanici i članovi dječjeg zbora. Kao plod euharistijskog slavlja, na poziv pape Franje, darovali smo materijalne i duhovne darove, da i mi prinesemo širenju Božje nježnosti i suosjećanja u ovome ranjenome svijetu.

U svrhu odgoja misijske svijesti u župnoj zajednici, za djecu, ali i za sve koji se tako osjećaju, pred oltarom su bile pripremljene misijske kutijice, namijenjene za štednju za one koji imaju manje od nas. To misijsko djelo trajat će do proslave Dana svetog Djetinjstva. (S. E. P.)

U župnoj zajednici sv. Vida u Pitomači u tjednu koji je prethodio Svjetskomu danu misija okupljali smo se svake večeri na listopad-

ZAGREB – NOVA VES

Pod naslovom „Znaš li Bože?“ i tim riječima 21. listopada 2016. u 18 sati u crkvi sv. Ivana Krstitelja u Zagrebu započeo je program povodom otvorenja prodajne misijske izložbe u samostanu Služavki Malog Isusa zagrebačke provincije na Antunovcu. Program su animirali mladi iz zbora Župe sv. Ivana Krstitelja, pod vodstvom sestre Kristine Maslač. Sv. misu je predvodio vlč. Ante Šiško, župnik Župe Kraljice Svete Krunice iz Vodinaca, u koncelecijaciji s mons. Nedjeljkom Pintarićem i vlč. Alojzijem Žlebečićem, župnikom Župe sv. Ivana Krstitelja. Liturgijsko slavlje uzveličao je zbor mladih „Glas srca“ iz Vodinaca.

Nakon misnog slavlja uprigođeno je sve-

čano otvorenje i blagoslov prodajne misijske izložbe: „Imaj srce za srce djeteta.“ Izložbu su postavile i organizirale zagrebačka provincija Služavki Malog Isusa, u suradnji s Prijateljima Malog Isusa.

Program „Znaš li Bože?“, kojeg su prije sv. mise animirali mladi iz župe domaćina bio je izrazito zanimljiv. Potaknuli su nas da se prisjetimo da nismo sami, da osim nas u Zagrebu i Hrvatskoj postoji mnogo zemalja u kojima se izrazito teško živi. Na poseban i svečan način uveli su nas u misno slavlje. Vlč. Ante Šiško osobno je bio misionar na Madagaskaru, u vrlo siromašnoj zemlji. Njegova propovijed bila je jasna, emotivna i snažna. Nje-

gove riječi bile su žive! Ostavljale su dubok dojam na sve prisutne.

Služavke Malog Isusa djeluju u Haitiju u Domu „Alojzije Stepinac“, stoga su sva sredstva prikupljena na misijskoj izložbi namijenjena za djecu u Haitiju.

Izložbu je posjetilo mnoštvo ljudi; dragi gosti iz Vodinaca, sestre redovnice iz ostalih samostana i župa zagrebačke provincije, prijatelji Malog Isusa i svi oni koji su osjetili da „imaju srce za srce djeteta“.

(Sandra Šug)

ĐAKOVO

Održan misijski seminar

Velika dvorana Župe Svih svetih u Đakovu 15. listopada bila je ispunjena do zadnjeg mjesta. Ondje se u devet sati održavao seminar za animatore župnih misijskih zajednica u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji. Bila je to prigoda da se iz prve ruke sazna kako se svjedoči radosna vijest, o čemu je govorio dugogodišnji misionar u Ruandi don Danko Litrić, koji ondje djeluje već više od 30 godina.

Vlč. Josip Vrančić, u drugom izlaganju, govorio je o sveopćem misijskom poslanju Crkve. Da bi svi ma bila omogućena misijska suradnja, kao poziv i

preporuka, animatorica župnih misijskih skupina u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji s. Ignacija Ribinski, održala je predavanje o Molitvenom misijskom savezu (moljenju *Krunice* za uspjeh misija). S tom nakanom tiskani su i podijeljeni prigodni plakati, koji će u župnim zajednicama potaknuti tu molitvenu akciju.

U Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji, kazala je sestra Ignacija, u misijskom pastoralu djeluje oko 100 animatora. Suradnja se sastoji u molitvi, radu i žrtvi svake vrste za šire-

nje radosne vijesti. Sudionici seminara posjetili su i župni misijski centar, na koji su Đakovčani posebno ponosni.

Josip Kazalicki

RIJEKA

„I ja mogu biti misionar“

U Katoličkoj osnovnoj školi „Josip Pavličić“ u Rijeci tijekom mjeseca listopada provodi se projekt pod nazivom *I ja mogu biti misionar*. U projektu sudjeluju učenici, njihovi roditelji i djelatnici škole. Ciljevi su tog projekta upoznati učenike s pojmovima misionar, misije, siromaštvo, humanitarni rad i volontiranje, potaknuti učenike i njihove obitelji na molitvu za misije, povezati se s misionarima iz naše lokalne zajednice, povezati se s ustanovama u lokalnoj zajednici koje organizirano pomažu potrebitima, spo-

znati važnost pomaganja drugima volontiranjem i humanitarnim radom, pridonijeti radu dobrotvornih ustanova volontiranjem u istima te poticati međuljudsku solidarnost, empatiju i osjećaj pripadnosti, kao i svakodnevno moliti u školi za misije. Na taj način želimo si posvjestiti da je svatko od nas pozvan biti misionar u sredini u kojoj živi.

U okviru projekta, dana 12. listopada 2016. godine školu je posjetio vlč. Kristijan Zeba, povjerenik Papinskih misijskih djela Riječke nadbiskupije. Održao je predava-

nje o misijama, misionarima i njihovu djelovanju u svijetu. Učenicima je na njima blizak način objasnio što su to Papinska misijska djela te na koji način misionari šire riječ Božju u svijetu. Učenici su se aktivno uključili u

predavanje, na kraju zaključivši da su misionari dobri ljudi puni ljubavi, koji šire Božje milosrđe, nesebično se odriču svojeg života da bi ga posvetili bližnjima u potrebi.

**Andreja Škarabot
Kunštek**

ZAGREB

Posjet Nacionalnoj upravi Papinskih misijskih djela

U petak 16. rujna 2016. godine dvadesetero učenika 8.c razreda i šestero učenika dodatne nastave Katoličkog vjeronauka Osnovne škole Augusta Senoe u Zagrebu, u pratnji vjeroučitelja Josipa Štefanca, posjetilo je Nacionalni ured za misije Hrvatske biskupske konferencije na Ksaveru. Ondje su nas dočekali vlč. Antun Štefan, vlč. Odilon Singbo te misijski djelatnici Nacionalnog ureda PMD.

Nakon kratkog upoznavanja, svoje svjedočenje započeo je vlč. Singbo, rodom iz Benina. Ispričao nam je neke crtice iz svojeg djetinjstva, o preprekama na koje je nailazio za vrijeme školovanja, ali i o svemu dobrom što je iz toga proizašlo, zbog njegove upornosti i ustrajnosti.

Vlč. Štefan nam je ispričao svoje iskustvo misijskog života u Beninu.

Rekao je da je ondje život teži i drugačiji nego u Hrvatskoj, ali su ljudi sretiniji i zahvalniji na onome što imaju. Spomenuo je i različitosti u slavljenju euharistije: premda je ono bitno ostalo nepromijenjeno, u Africi se mise slave mnogo živahnije, uz ples i puno instrumenata (zvečki i bubnjeva).

Vlč. Antun Štefan nam je također ispričao nekoliko anegdota iz svojeg života u Beninu. Rekao je da na nama mladima ostaje svijet i da smo mi oni koji smo pozvani oduševljavati ljude za Isusa.

Našim domaćinima obećali smo ponovo doći. Bio je to nezaboravan susret i prekrasno iskustvo.

Matea Cvetković, 8. b

DR KONGO
– Fra Stojan Zrno

Na mostovima prema Sumbi Lwayu

Poslije ručka prva vožnja do Sumbe Lwayu. Napravili smo mostove na rijekama Lunzinziju i Lwayuu, i to prave mostove od željezničkih tračnica, koje smo zalili jednim slojem betona i kamenja. Dolazimo na prvi most, dug 18 m. Djeca se kupaju ispod njega i odmah istrčase na velike kamene ploče. Iz polja se vraćaju žene s velikim košarama na glavi i zahvaljuju mi na ovome projektu, jer su one najviše trpjele prije gradnje mosta. Morale su svaki dan prelaziti preko brzaca, po klizavu kamenju, noseći iz polja na glavi plodove svoga rada u velikim košarama, a na leđima je često bilo privezano i malo dijete. Posebno je bilo strašno za vrijeme kiša, kad bi se rječica pretvorila u veliku bujicu, koja je nosila sve pred sobom. A sada, eto, uzdignute glave idu po ravnom mostu.

O bilazim most da vidim kako su zidari zidali, jer su završne radove obavljali bez mene dok sam bio na odmoru. Sve je u redu. I puni veliki kamioni mogu preko njega prijeći. Naravno, treba sve poslikati. Na sredini mosta poziraju moji suputnici, žene koje dolaze iz polja, djeca koja brzo oblače poderanu odjeću...

Idemo dalje kroz dosta ravnu savanu. Probili su put tako što su pokosili visoku travu i posjekli vrlo rijetka kržljava stabla. Put nije baš ravan. Vozilo poskakuje, ali nema opasnosti zaglibiti se. Četiri kilometra dalje, na divljoj rijeci Lwayuu, podigli smo drugi most. Taj je još duži – 25 metara. Opet ostavljam vozilo nasred mosta da bih ga poslikao sa svih strana. Vode nema mnogo, ali je počela pomalo nadolaziti. Istina, kiše padaju gotovo svaki dan, ali zemlja je još uvijek žedna i proguta gotovo svu kišnicu prije nego stigne do rijeke.

Vozilo prvi put u Sumbi Lwayu

Nakon 3 km vožnje kroz savanu, stigismo u selo, gdje nas dočekaše s poklicima radosti, jer gle, vozilo je stiglo i u njihovo selo! Budući da je

nedjelja, slavit ćemo svetu misu u ove popodnevne sate. Ali tek što se okupah, udari jaka kiša. Nedavno je umrlo vjeroučiteljevo dijete, pa se osjeća još uvijek žalost u ovome malom selu, jer su svi ovi ljudi povezani rodbinski. Zato je i žalost jednoga, žalost svih. Kad se kiša malo zaustavi, pozvah ih da uđemo u kapelicu. Ovdje je zajednica dosta malena, ali vrlo aktivna. Svi su u pjevačkom zboru. Ima jedan mladi čovjek koji vodi pjevanje, a slijede ga svi ostali, i muški i ženske. Tako je bilo za vrijeme svete mise, a tako se produži i uz vatru. Prepjevaše gotovo cijelu Bibliju. Začudih se koliko je poznaju, jer opjevavaju i neke nevažne dijelove iz Starog zavjeta. Tako, pjevajući uz vatru, uče Bibliju i predaju je s naraštaja na naraštaj. Zato se Afrikanci u Bibliji bolje snalaze nego Hrvati. Mnogi čak i u najzabačenijem selu znaju veoma lako naći svaki redak u Bibliji koji zatražite! Oko 22 sata sjeti se netko da bi trebalo „zaliti“ i pićem proslaviti moj prvi dolazak vozilom, pa donesoše one njihove rakije lutuku. Sa svakom dodatnom čašom pjevanje postaje bučnije. Prolaze sati. Vrište, galame, pjevaju... Neki neprestano ponavljaju: „Ovo je velika radost, jer je vozilo stiglo i u naše

selo.“ Malo prije pola noći mi gosti otidosmo na spavanje, a trojica onih „najzagrijanijih“ ostadoše još dugo u bučnu razgovoru.

Ujutro, prije polaska, želim razgovarati s vjeroučiteljevom ženom, koja je prije dva tjedna izgubila dijete. Otada više nije dolazila na molitvu, a ni jučer nije bila na svetoj misi. Postoji jedan čudni običaj koji je ušao i u naše kršćanske obitelji. Naime, ako u obitelji tko umre, onda neki članovi obitelji mnoge dane, pa i mjesece ne ulaze u crkvu. Kažu: „Rugat će mi se da ne žalim dovoljno za preminulom osobom ako odmah poslije žalovanja počnem dolaziti u crkvu.“ Tumačim vjeroučiteljevoj ženi smisao kršćanske smrti. Moramo učiniti sve da dijete ne umre. A ako umre, ne smijemo biti kao pogani, koji nemaju nade. Treba baš tada pojačati molitvu i za pokojnika, a i za tugujuću rodbinu, da ih Bog pokrije i u žalosti.

Od trećeg mosta do Kabombwea

Odmah poslije razgovora napuštamo Sumbu Lwayu i vozimo se dalje, prema selu Kabombwe. Na pola puta između dvaju sela dolazimo na treći most, koji je izgrađen u sušno doba na rijeci Tshiwaziju. Taj most je najkraći i dug je 5,80 m. Naravno, slijedi opet fotografiranje. „Pužemo“ polako dalje kroz savanu. Put je očišćen od trave, ali je vrlo, vrlo neravan. Na početku sela, ispred naše kapelice, skupilo se čitavo selo. Gotovo da nitko nije oti-

šao u polje, iako su poljski radovi u punu jeku.

Seoski poglavar, žene s djecom u naručju, školska djeca i njihovi učitelji, svi muškarci su tu. Nitko ne želi propustiti današnji događaj. Vika, gužva, krikovi radosti, bubnjevi... Prvi put nakon 46 godina vozilo je opet stiglo u selo. Zadnje je došlo još davne 1963. godine. U vrijeme prije nezavisnosti Belgijanci su izgradili poprilično solidne mostove od drvenih greda. Nakon njihova odlaska mostovi su služili još nekoliko godina. Grede su polako trunule i bujica ih je odnijela. Tako je to ostalo sve dosada. Bezobrazni Belgijanci! Napravili prije šezdeset i više godina mostove i sad ih ne će popravljati! Gdje ste to vidjeli?! Tako sam se jednom šalio u Bruxellesu s njihovim fratrima. Eto, svi oni koji nisu išli daleko, danas prvi put vide vozilo. Posebno su znatiželjna djeca. Dodiruju ga, miluju, podvlače se ispod njega... Pravi mali „mehaničari“. Jedan mali desetogodišnjak zagledao se u njega, pa me upita: „A gdje su mu rogov?“ Bezazleno, nevino dijete! Prasnuh u smijeh, kao i moji suputnici, pa se sjetih šale na račun Rožana. Zli jezici pričaju ovako: kad je u Roško Polje, pokraj Tomislavgrada, prvi put stigao traktor, ljudi su ispred njega nabacali sijena, kao ispred konja i volova. Ovo danas u Kabombweu nije nikakva šala. Zato su djeca satima ostala uz vozilo, komentirajući iz svojih malenih nevinih glava kako to „čudo“ može hodati. Djece je bilo oko 350. To znam po podijeljenim bombonima. Uto dođe seoski poglavar s puškom. Pride k meni, duboko

mi se nakloni, onda ode nekoliko koraka prema savani i opali iz puške. Žene popratije pucanj poklikom radosti. Opet napuni, pride k meni, nakloni se i opali prema savani. I što je pucanj jači, žene poklicima radosti glasnije pohvale vlasnika puške. Pridi jedan drugi čovjek. „Ceremonije“ su iste. Opali, ali se pucanj gotovo i ne ču. Svi prasnuše u smijeh, djeca mu se rugaju zviždanjem, a žene mu uputiše poklike prezira. Kakva sramota za jadnoga čovjeka! Zatim se pojavise dvije nogometne momčadi u dresovima, domaća i druga, iz susjednoga sela Tshimange, koja se nekim slučajem danas tu zatekla. Pojavise se ispred mene kapetani momčadi. I oni su s puškama. Nakloniše mi se i opališe obojica uz jaku pucnjavu. Naravno, dobiše za „nagradu“ bučne poklike veselih žena. Dolaze i drugi da pokažu jačinu pucnja svoje puške. Ispred kapelice je kao na sajmu.

Čim se malo odmorimo i narod se razide, počeo svet misu. Zato dadoh nekim momcima da podijele djeci bombone. Onda će otići kućama sva djeca koja ne mole u katoličkoj zajednici i ne će nam smetati za vrijeme svete mise. Kapelica je danas ispunjena kao nikad dosada. Bilo je znatiželjnika iz ostalih vjerskih zajednica. Za svetu pričest bijaše ih šestero domaćih i još drugih šestero, koji su sa mnom stigli u terenskom vozilu. Kišno doba je na vrhuncu. Gledam u kapeli u krov od suhe trave. Ima mnogo rupa. Vide se „devetera nebesa“! A svuda oko kapelice ima visoke suhe trave. Treba ju samo načupati i začepiti rupe. Poticao sam ih da to poprave čim prije. Mislio samo popodne poći na divne vodopade, ali me omela kiša. Jednom sam već bio ondje. Ljepši su ti vodopadi i bogatiji vodom od onih na Krki. Prije nezavisnosti ondje su u velikim skupinama dolazili bijelci i provodili kraj tjedna odmarajući se. Danas nikomu ne pada na pamet poći na te prekrasne vodopade i uživati u njihovoj ljepoti. Jedino onuda prolaze oni koji moraju ići u sela s druge strane rijeke. Tako ostadosmo u kući u kojoj je prokišnjavalo na sve strane, pa smo se morali stalno pomicati tražeći povoljno mjesto gdje ne kapa. Olujni vjetar stresao je na nas svu prljavštinu iz trule trave kojom je koliba pokrivena. Sreća da nismo jeli u to vrijeme.

Blažena Ana Marija Javouhey, utemeljiteljica Družbe sestara svetoga Josipa od Clunyja

Za vrijeme kolonijalizma Ana Marija Javouhey osnivala je u Senegalu i susjednim francuskim kolonijama škole i bolnice. Nakon povratka iz Afrike ministar prometa i pomorstva joj je rekao: „Gospodo, tražite sve što smatrate pravednim i razumnim. Imam potpuno povjerenje u vas.“ Rijetko kad su misionari ili misionarke uživali toliko povjerenja državnih vlasti. Tko je ta žena koja je zračila tolikim povjerenjem i poštovanjem?

Ana Marija Javouhey budila je povjerenje u svim slojevima društva, nadahnula je mnoge svojom ljubavlju do te mjere da ju i dalje u svojim sjećanjima nose mnogi ljudi diljem svijeta, posebno potomci robova u francuskim kolonijama u Africi. Najdublje tragove ostavila je u Senegalu i na Antilima. Ana Marija pružala je Afrikancima Kristovu ljubav, donosila je Afrikancima oslobođenje, zalagala se za poštovanje njihova dostojanstva. Godine 1831. dok je slušala jako loše vijesti o postupanju Francuza prema robovima napisala je: „Htjela bih biti svugdje gdje ima opasnosti i tjeskobe.“

Ana Marija Javouhey rođena je u selu Chamblanc, u Burgundiji, u obitelji s desetero djece, od kojih je preživjelo šestoro. Krštena je 11. studenoga 1779. na blagdan sv. Martina. U nemirnim vremenima Francuske revolucije njezin otac Baltazar Javouhey, kao poglavar tog sela, priklonio se novoj vlasti, koja se tada loše odnosila prema vjeri i svećenicima. No njegova kći Ana Marija bila je unatoč svemu vjerna Bogu. Premda su se ljudi odani Crkvi bojali njezina oca, kao predstavnika vlasti, on je stalno potajno materijalno pomagao svoju kćer, koja je štitila i hrabrila svećenike. Ana Marija je s devetnaest godina, po žarkoj molitvi i uz podršku svojih vršnjaka u selu, jasno spoznala i stekla sigurnost o Božjoj volji za svoje životno zvanje: „Gospodin mi je dao do znanja na izvanredan, ali siguran način da me je pozvao na put kojim trebam poći da bih pomagala siromahe i odgajala djecu siročad.“ Tako je krenula u Besançon, gdje se pridružila zajednici Kćeri ljubavi, koja se posvetila brizi za bolesne i obrazovanju djece u siromašnim četvrtima.

U jednom viđenju doživjela je Boga, koji joj je dao do znanja da ju zapravo očekuje negdje drugdje, tj. kod najsitimašnijih i najudaljenijih, pokazao joj je „crne ljude“ koji su zapostavljeni i izloženi izrabljivanju, a o kojima ona dotada nikada nije čula. Susret sa svećenikom Lestrangem, koji se tada odrekao svoje službe u Beču da bi postao trapist, promijenio je njezin život. Godine 1803. boravila je u zajednici trapistkinja. No opet je čula Božji glas koji ju poziva da otvori škole i radionice po Burgundiji. Godine 1807. osniva Družbu sestara svetog Josipa u Chalon-sur-Saôneu. Četiri sestre Javouhey bile su prve redovnice tog reda, koji se proširio u Autunu, Cluniju, Parizu i drugdje po Francuskoj. Ubrzo je otišla u Senegal, Gambiju, Sijeru Leone, na Antile. Iako je morala često ostajati u Francuskoj, rado je obilazila misijske zajednice svoje družbe. Velik je bio njezin prinos obrani dostojanstva domorodaca. Kolonizatori ju nisu uvijek dobro prihvaćali, ali su njezina djela i riječi dotaknula njihova srca. Zahvaljujući djelovanju njezine družbe u odgoju, školovanju, zdravstvenoj skrbi i općenitom razvoju i napretku, robovi su počeli doživljavati svoju emancipaciju. Često je bila sama protiv onih koji su se odupirali dobrobiti potlačenih ljudi, ali je uvijek radila na afirmaciji domaćih ljudi. Zahvaljujući njoj, prvi Senegalcu su postali svećenici, a formaciju su primili u Bailleuulu, na sjeveru Francuske. Može se reći da je ona u tome bila vizionarka. Današnji rast domaćih svećeničkih zvanja u misijskim zemljama upravo potvrđuje činjenicu da je vrlo važno voditi brigu za domaće duhovne pozive. U tome je sestra Ana Marija znatno uspjela i ostavila nam primjer.

Papa Pio XII. proglasio ju je blaženom 15. listopada 1950. u Rimu. Njezinu karizmu nasljeđuje diljem svijeta više od 3000 redovnica iz raznih naroda. Prisutne su na pet kontinenata i dalje se šire, osobito u Indiji, Africi (Niger, Tanzanija, Kamerun) i Južnoj Americi (Kuba, Argentina), brinući se posebno za siromašne i napuštene osobe.

Vič. Odilon Singbo

darovatelji

ZA MISIJE I MISIONARE:

N. N., 400 KM * Petar Kvesić, Široki Brijeg 50 KM * Mira Majić 100 KM * Božidar Ivezić, Sarajevo 100 KM * Školske sestre franjevske bosansko hrvatske provincije, Livno 550 KM * Školske sestre franjevske bosansko hrvatske provincije,

Sarajevo 600 KM * Josip Trbara 1.100 kn * Ana Markotić 300 kn * Ana Tandarić Fadiga 100 kn * anonimni darovatelj 20.000 kn * Božidar Škarec 200 kn * darivatelj preko Sanje Gavrić 700 kn * Darko Malvić 100 kn * Dentalna poliklinika Mady Maričić 300 kn * Dominika Papić Kučić 100 kn + 100 kn * Dubravka Majić 1.800 kn * Dušana Tadić 200 kn * Eva Neferović 50 kn * G.M.P., vl. Marinko Režić 100 kn * Goran Šipek 50 kn * Gordana Radošević 100 kn + 100 kn * Obrt HM 150 kn * Ivana Hodak 100 kn * Ivana Josipović 100 kn * Ivica Bradara 150 kn + 150 kn * Ivka Nedić 50 kn * Ivo Lacić 3.600 kn * Ivo Marušić 100 kn + 100 kn * Juraj Brajnović 200 kn * Kata Jurić Marijanović 300 kn * Kazo Zelić 200 kn * Klara Pošćić Stilin 100 kn * Kristina Jurković 200 kn * Društvo LOTI 300 kn * Lucija Sočak Dančević 50 kn * Ljubica Šijaković 200 kn * Marija i Božo Kostešić 100 kn * Mario Preden 900 kn * Midhad Huskić 50 kn * N. N. 50 kn * N. N. 415 kn * Nikola Tomić 250 kn + 250 kn * Nikolina Mandić 100 kn * Nina Vodopić 295 kn * Obitelj Hegeđušić 1.500 kn * Bar SAGAPO, vl. Domagoj Kazija 300 kn * Sanela Kučar 100 kn * Kozmetički salon Tahnee. 200 kn * Tekstil Mini d.o.o. 300 kn * Trgovine Minčeta d.o.o. 500 kn * Vedran Akalović 50 kn * Vinko Klarić 150 kn + 150 kn * Zdenka Podhraški-Relja 20 kn * Zdravka Loyrić 50 kn * Zoja Zubčić 200 kn + 50 kn * Željana Bobanović 100 kn * Župa Krapinske Toplice 120 kn + 150 kn + 80 kn + 80 kn * Župa Lastovo 300 kn * Župa bl. Alojzija Stepinca, Novska 1.300 kn * Franjevački samostan Pazin 1.100 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPO TREBITIJE:

Ankica Jurić 50 KM * Tonči Zelenika, Mostar 300 KM * Janja Jozinović, Žepče 20 KM * Ana Stipić, Žepče 50 KM * Mira Kargačin (Ana Filipović) 100 kn * Ivan Stričević 150 kn * Matilda Labaš 20 kn * Nada Alfrev 100 kn * Jadranka Bačić-Katinić 100 kn * Sandra Španić 200 kn * Vera Čargonja 200 kn * dobročinitelj preko o. Drage Kalimatović a3.550 kn + 3.200 kn + 3.080 kn * Branko Dragojević 350 kn * Blaško Kivić 200 kn * Gordana Šizgorić 50 kn * Roko Srdarović 30 kn * Pero Petanjak 100 kn * Sandra Španić 200 kn * N. N. 100 kn * Željka Vodopija 200 kn * Josip Kordić 100 kn * Vikica Šalić 400 kn * N. N. 415 kn * Jadranka Bačić-Katinić 100 kn * Ivica Vrdoljak 50 kn * Nada Alfrev 100 kn * Gordana Šizgorić 50 kn * Gordana Radošević 50 kn * Marija Mišić 200 kn * Hrvoje Cerovac 202 kn * Milka Brunec 200 kn * Marija Mišić 200 kn

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJE:

Sanja Nikčević 500 kn + 500 kn * Igor Pivac 500 kn * Ljerka Berković 20 kn + 20 kn * Srećko Šešet 50 kn * Stjepan Kozelka 50 kn * Varga Vesna 189 kn * Osn. škola Nikole Hribara, Velika Gorica 2.625 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEĆENIKA U MISIJAMA:

Benedikt Pehar, Čitluk 300 KM * Tonči Zelenika, Mostar 300 KM * Molitvena zajednica Emanuel, Grude 1.230 KM * N. N., Grbavica, Sarajevo 50 EUR * Tomislav Bilić 150 kn * Stjepan Harča 340 kn * Amalija Čipek 2.500 kn * Ante Gelo 300 kn * Gordana Šizgorić 50 kn * Nikola Crnković 100 EUR * N. N. 415 kn

ZA GLADNU I BOLESNU DJECU:

Irena Šimić, Humac 30 KM * Jure Rupčić, Ljubuški 1.000 KM * Niko Grgić 100 EUR * Marinko Hudolin 200 kn * Ivanka Kusturić 50 kn

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Ivanka Doko, Čitluk 25 KM * Mara Jurić, Bijelo Polje 70 KM * Mirjana Mikulić 200 KM * Anda Mihalević, Nova Bila 100 KM * N. N., Grbavica, Sarajevo 50 EUR * Molitvena zajednica Krvi Kristove, Sarajevo 308, 10 KM * Marija Korovljević 20 kn * Amalija Čipek 2.500 kn * Anastazija Balas 750 kn * Anda Svoboda 50 kn * Berislav Drakulić 100 kn * Blaženka Zorić 50 kn * Božena i Franjo Galović 50 kn * Danica Humek 20 kn * Danica Kristić 100 kn * Dario Maradin 100 kn * Dubravko Dujmić 50 kn * Gordana Horvat 100 kn * Igor Končurat 300 kn * Ivanka Boras 100 kn * Josip Munivrana 16 kn + 13 kn * Josip Rajković 200 kn + 200 kn * Joso Lapić 50 kn * Kristina Grozdanić 100 kn * Lovre Vladić 20 kn * Mara Možnik 100 kn * Marija Galić 50 kn * Marija Vračević 150 kn * Marijana Ištvanović 620 kn * Mario Slunjski 100 EUR kn * Marko Stipić 50 kn * Matilda Osrečić 200 kn * Mihael Popinjač 108 kn * Mijo Gašparec 200 kn * Milica Palijaš 700 kn * Milojka Ljubetić 800 kn * Mirjana Malogajski 50 kn * Mirjana Pavić Brčić 100 EUR kn * Nada Vuković 50 kn * Silvije Kučinac 200 kn * Sonja Kovačević 300 kn * Tereza Milavić 300 kn * Verica Grbić 270 kn * Veronika Valičević 50 kn * Zorka Rudež 100 kn * Željko Nikolić 50 kn * Župa Orubica 400 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KONGU:

Vesna Jurilj, Srednja Slatina 100 EUR * Lidija Petrač 70 kn * Ivan Slišković 200 kn * Đurđica Jagarinac 100 kn * Mihael Popinjač 100 kn * Željana Nižić 50 kn * Nikola Horvat 100 kn * Blaško Kivić 100 kn * Dario Časar 100 kn * Katica Kuštro 100 kn * Mira Noethig 100 kn * Viktorija Vičić 100 kn * Srećko Botrić 150 kn * Božo i Daniela Lončar 150 kn * Marija Vuković 100 kn * Katica Kuštro 100 kn * Marusja Jurista 50 EUR * Đurđica Jagarinac 100 kn * Ružica Medvarić Bračko 100 kn * Maja Peraica 200 kn * Vesna Mohorović 40 kn * Mladen Crneko- vić 100 kn * Lidija Petrač 70 kn * Ivan Vrbanić 200 kn + 100 kn * Spomenka Mandić 500 kn * Kata Sabelja 100 kn + 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJU:

Zdenka Šimunović, Grude 50 KM * Župa Srednja Slatina 200 EUR * Robert Skejić 150 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Ana Mrgan 50 kn * Armando Illich (Etel Kovač) 50 kn * Iva Miličević 200 kn + 200 kn * Jasna Majcen 100 kn + 100 kn * Jure Glavan 100 kn * Lidija Jušić 50 kn * M. Horvat 50 kn * Ruža Doknjaš 30 kn * Slavica Bilandžić 100 kn

ZA MISIJE, GLADNE U RUANDI:

Monika Rezo, Posušje, 157, 20 KM * N. N., Mostar, 63, 40 KM, 103, 40 KN, 5, 29 EUR * Ivan Prskalo, Mostar 20 KM * Katica Šišmanović, Sarajevo 20 KM * N. N., Sarajevo 150 EUR * Petar i Andrejana Barbarić, Žepče 50 EUR * N. N., Sarajevo 100 EUR * s. Gizela Dolić, Jajce 100 KM * s. Terezija Batarilo, Sarajevo 50 KM * Franjo Cigić, Grude 10 KM * Željko Sopta, Dužice 100 KM * Katica Karamatović 380 KM * v.lč. Ilija Krištić, Hrvatska katolička misija Ulm, 100 EUR * Domagoj Burić 100 kn + 100 kn * Igor Pivac 755 kn * Jozo Čurković 100 kn * Katarina Vajdoher 100 kn * Marica Žigo 50 kn * Marija Vidović 200 kn * Marusja Jurista 30 EUR * Romano Tripalo 150 kn * Ružica Medvarić Bračko 100 kn * Srećko Botrić 150 kn * Stana Prskalo 150 kn * Zoran Zorica 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBII:

Dječji zbor Ljiljani sv. Ante, Žepče 155 KM * Marija Puharić 40 kn * Marija Bartošek 300 kn * Ester Juranić-Radulović 110 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:

Vikica Gašpar Radak 20 KM * mons. A. O., Banja Luka 500 EUR * Nadbiskupijski centar za

pastoral mladih, Sarajevo – akcija 72 sata bez kompromisa 1.117, 60 KM * Katarina Verić 10 KM * Nikolina Petrović, Vitez 5 KM * sestre franjevske i dječji vrtić sv. Franjo, Kiseljak 1.000 KM * Vilma, Zagreb 200 kn * Pero Petanjak 130 kn * Pero Kožul 1.000 kn * Vilma, Zagreb 200 kn * Matija Knežević 50 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:

Ivanka Vidović, Kiseljak 50 KM * Elena Krpan, Prnjavor 100 KM * Ivan Bošnjak 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:

Adelka Nikolić 500 kn * Margita Perica 400 kn * N. N. 415 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:

Ivanka Vidović, Kiseljak 50 KM * Ružica Medvarić Bračko 100 kn * N. N. 400 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:

Nada Hrگا 300 kn * Spomenka Paić 100 kn * Jagoda Radman 70 kn * Concordia, vl. Ivica Bulum 1.000 kn

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:

Marusja Jurista 20 EUR * Matija Knežević 50 EUR

ZA MISIJE U UKRAJINI:

Marusja Jurista 50 EUR

ZA MISIJE U KENJI:

Vlč. Ilija Krištić, Hrvatska katolička misija Ulm, 100 EUR

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:

Nada Peleh Serenčeš 50 kn * S. Augustina Vukančić 700 kn * Matija Knežević 200 kn * Marija Čulina 2.000 kn * Bepina Gugić 4.000 kn

ZA AKCIJU MIVA - MISIJSKA VOZILA:

N. N. Sarajevo 2.000 KN * Župa Breza 100 KM * Branko Kutleša, Tomislavgrad 150 KM * Župa Stup, Sarajevo 500 KM * N. N., Grbavica, Sarajevo 50 EUR * Natko Blagojević 100 kn * vlč. dr. Andrija Miličević, Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište, Zagreb 2.000 kn * Anda Jularić 30 kn * Ankica Stojišić 20 kn * Ankica Štefanac 50 kn * Ante Čović 100 kn * Antun Lešić 50 kn * Antun Plenković 80 kn * Aurelije Dovranić 200 kn * Blaženka Javor 100 kn * Damir Gržin 100 kn * Damir Kapetanović 200 kn * Dragica Ivezić-Lalić 100 kn * Dražen Novaković 200 kn * Elizabeta Barac 100 kn * Floreani 20 kn * Iva Pezo 100 kn * Ivan Benić 2.000 kn * Janko Županić 150 kn * Jelka Rakijašić 100 kn * Josip Jelavić 50 kn * Justina Potalec 50 kn * Kamont d.o.o. 700 kn * Luca Radman 20 kn * Ljiljana Zmišlja 200 kn * Mara Možnik 100 kn * Marija Španjol Raf 40 kn * Marijana Franolić 200 kn * Marina Lukanović 300 kn * Matija Paštrović 50 kn * Mira Brezenci 50 kn * Miro Vuković 200 kn * Nataša Plakar 1.000 kn * Natko Blagojević 100 kn * Nevenka Sičaja 70 kn * Nikola Delaš 100 kn * Pero Perić 100 kn * Ruža Juko 300 kn * Ružica Šola 50 kn * Slavko Vučak 30 kn * Sofija Rožić 20 kn * Stjepan Marušić 200 kn * Stjepan Šoštar 1.000 kn * Suzana Tumbas 100 kn * Tomislav Čegir 100 kn * Veselka Cvitanović 100 kn * Vlatko Menalo 50 kn * Zdenka Baraba 200 kn * Zdravka Antunović 100 kn * Zora Rendulić 50 kn * Zora Tadić 50 kn * Zora Tešić 50 kn * Župa Veliškovci 200 kn * Župa bl. Alojzija Stepinca, Novska 2.814 kn * Župa Novi Vinodolski 4.200 kn * Župa sv. Jurja, Vir 4.930 kn + 30 EUR * Župa sv. Leopolda B. Mandića, Koprivnica 2.100 kn * Župa sv. Petra, Duga Resa 4.000 kn * Župa sv. Marka Križevčanina 2.000 kn + 2.000 kn * Župa Cetingrad 554 kn * Župa Volosko 1.843 kn * Župa Pakoštena 200 kn

ZA MASLINOVE GRANČICE:

Župa Ivanec Bistranski 1.010 kn

POŠTANSKE MARKE I TELEFONSKE KARTICE:

N. N., Grbavica, Sarajevo * Djelatnici Porezne uprave, Mali Lošinj * N. N., Šibenik * Župa sv. Leopolda Bogdana Mandića, Koprivnica * N. N. * Sestre Presv. Srca Isusova, Drenova-Rijeka * L. P. T. d. o. o., Mali Lošinj

MISIJSKA NARUKVICA

SNAGA RIJEČI
KOJA MIJENJA SVIJET

"Nosi misijnsku narukvicu
i daruj djeci budućnost!"

Želimo li promijeniti svijet, moramo se pokrenuti jer svaka promjena kreće upravo od nas samih! Ne zaboravimo da nije dovoljno samo govoriti o dobrim djelima već dobra djela treba činiti i zato vas pozivamo da podržite akciju pomoći namijenjenu djeci svijeta koja ovise o tuđoj dobroti i ljubavi. Vratimo djeci vjeru, darujmo im ljubav, probudimo u djeci nadu, omogućimo im znanje i ne prekidajmo djecu u igri – to je ono što svako dijete treba. Omogućimo djeci da budu djeca i u znak podrške nosimo narukvicu s označenom riječi:

VJERA je dar i hrana duše i zato nahranimo gladne duše i tijela djece diljem svijeta.

LJUBAV sve pokreće, a od ljubavi djeca rastu i zato je važno pružiti ljubav djeci bez doma i obitelji.

NADA ne umire posljednja već živi vječno i podrška je bolesnoj djeci diljem svijeta.

ZNANJE je blago koje nam nitko ne može ukrasti, a to blago poklonimo djeci u misijskim zemljama.

IGRA je najvažniji dječji posao i temelj sretnog djetinjstva koje želimo vratiti djeci koja su prisiljena raditi i ratovati.

Riječ koju odaberete na narukvici neka i vama bude poticaj da se nikada ne prestanete igrati, da rastete znanju, da nikada ne gubite nadu, da darujete ljubav i uvijek imate vjere jer divno je što postojite i imate priliku vratiti radost postojanja onima koji su ukras i budućnost ovog svijeta – djeci! Ono najljepše očima je nevidljivo i osjeća se dodirima srca. Okreni pločicu i gledaj srcem jer Braillovim pismom ispisana je važna poruka za poticaj svima nama da otvorimo oči našeg srca i darujemo ljubav svakome koga susretnemo na putu života.

MISIJSKA KRIŽALJKA – STUDENI 2016.

Radosna vijest	Euharistijsko slavlje	Dvorane	Dušik	Stablo	Električna čestica	Tresti se od hladnoće	Prvo slovo	Rijeka u Poljskoj	Vodena posuda	Grad u Njemačkoj	Italija	Dalje (reg.)	Radosna vijest
Naša nova misionarka													Vrijeme prije Božića
I U			Zaklon u zemlji Indij				Ivan Tumarati (eng.)				Od (lat.) Kisik		
Rodna župa misionarke												Kisik ID	
Zračni (str.)					Dio konjske opreme						Tjeranje kokoši Grad u Pakistanu		
					Materija					Ološ Dvoboj			
					AE			Naziv Glazbena nota				Š Ilinij	
					Tona		Šegrt Pet (rimski)						
					Muško ime				Zemlja u koju odlazi misionarka				

Rješenja iz prošlog broja: SVETA MAJKA TEREZIJA, AGNES, CALCUTTA.

